

Ondernemingsplan Waddenacademie

11 mei 2007

*In opdracht van Provincie Fryslân
Prof. dr. W. van Vierssen
Ir. J.M. van Loon-Steensma*

Inhoudsopgave

Samenvatting.....	3
1. Aanleiding en ambitie	5
2. Missie, vorm en positionering.....	7
2.1 Missie	7
2.3 Leden Waddenacademie	8
2.4 Bureau Waddenacademie.....	8
2.5 Inzet anderen	9
2.6 Positionering	9
Nationale positie	9
Onafhankelijke positie via inbedding bij de KNAW	10
Positie mbt het fundamentele onderzoek	11
Positie mbt het beleidsondersteunend onderzoek	11
Positie mbt het uitvoeringsgericht onderzoek Waddenfonds.....	12
Positie op het gebied van de monitoring.....	13
Regionale positie.....	15
Internationale positie Waddenacademie	15
2.7 Samenhang in onderzoek en monitoring.....	15
3. Opdracht Waddenacademie	17
4. Werkwijze	19
4.1 Vraagarticulatie.....	19
4.2 Onderzoeksagendering.....	19
4.3 Communicatie	19
5. Relatie met de kennisinfrastructuur en de regio	21
6. Bestuurlijke inrichting en organisatorische inbedding	22
6.1 Bestuurlijke inrichting en organisatie	22
6.2 Wetenschappelijke en maatschappelijke borging	23
6.3 Rapportagestructuur	24
6.4 Personeelsplan.....	26
6.6 Stappenplan.....	28
6.8 Beheer	29
7. Huisvesting	30
8. Meerjarenplan	32
9. (voorlopige) Begroting.....	33
10. Risico's voor het realiseren van de Ambities van de Waddenacademie	35
Bijlagen.....	36
Bijlage 1: Reactie Minister van VROM d.d. 11 april 2006 op het advies 'Uitvoeringsplan Waddenacademie' (december 2005)	36
Bijlage 2: Schema beoordelingen Waddenfonds	39
Bijlage 3: Voorstel evaluatieprotocol Waddenacademie.....	40

Samenvatting

In de Wet op het Waddenfonds wordt n.a.v. het advies van de commissie Meijer aangegeven dat het wenselijk is een begrotingsfonds in te stellen dat strekt ter financiering van extra investeringen in met name het waddengebied. Daarmee wordt beoogd de duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap na te streven.

Door het kabinet is vervolgens besloten om € 800 miljoen extra in de Waddenzee en het waddengebied te investeren, verspreid over een investeringsperiode van 20 jaar. Hiertoe is een Waddenfonds in het leven geroepen dat onder beheer staat van de minister van VROM.

Het 'Ondernemingsplan Waddenacademie' (mei 2007) vormt een verdere uitwerking van het 'Uitvoeringsplan Waddenacademie', dat in december 2005 door de Commissaris van de Koningin van Fryslân aan de minister van VROM is aangeboden en wordt als voorstel bij het Waddenfonds ingediend.

De Waddenacademie is een nieuw type, gebiedsgerichte, faciliterende kennisorganisatie, die als afzonderlijk instituut bij de KNAW wordt ingebed. De Waddenacademie vormt een aanvulling op het palet aan Nederlandse kennisorganisaties en kan dankzij het Waddenfonds worden opgericht. De Waddenacademie is er met name op gericht om de doelstelling '*het ontwikkelen van een duurzame kennishuishouding van het waddengebied*' van dit fonds te realiseren waarbij zij eveneens geacht wordt bij te dragen aan de andere 3 doelstellingen van dit fonds.

De Waddenacademie wil zich ontwikkelen tot een compacte en faciliterende organisatie gebaseerd op wetenschappelijk gezag met een **regionale, nationale en internationale** invalshoek op de diverse voor het waddengebied belangrijke kennisdomeinen (waaronder ecologie, hydro-morfologie, kennis van de diepe ondergrond, sociaal-economische wetenschappen, cultuurhistorie, sociaal-culturele wetenschappen) en heeft als missie om:

- het efficiënt identificeren van domeinoverstijgende kennisleemtes op o.a. het gebied van het ecologische, natuurwetenschappelijke, sociaal-economische, technische en cultuurhistorische onderzoek ten behoeve van de duurzame ontwikkeling van het Waddengebied en vraag- en aanbodpartijen daarover te informeren;
- het helpen articuleren van de in het waddengebied levende onderzoeksvragen;
- het ondersteunen van het tot stand komen van een samenhangende nationale onderzoeksprogrammering voor het waddengebied door middel van onderzoeksagendering;
- het ondersteunen van deze processen met gerichte informatievoorziening naar de kenniswereld, de overheid, bedrijven, maatschappelijke groeperingen en burgers;
- het passend positioneren van dit geheel in een internationale context, waaronder mede te verstaan valt het tri-laterale waddenoverleg tussen Nederland, Duitsland en Denemarken.

Momenteel staat het versterken en intensiveren van de wederzijdse relatie tussen kennis en beleid sterk in de aandacht. Dat komt mede door de wijze waarop voor een aantal actuele en in de maatschappelijke belangstelling staande terreinen (voor het waddengebied bijvoorbeeld klimaatverandering, kokkelvisserij en het monitoren van de effecten van de gaswinning) kennis een belangrijke rol speelt bij het formuleren van maatschappelijk gedragen beleid. Met haar sterke wortels in de regio en sterk ontwikkelde samenwerkingsverbanden op nationaal en internationaal niveau, kan de Waddenacademie een intermediaire rol spelen in deze relatie tussen kennis en beleid. De activiteiten van de Waddenacademie dienen er daarom toe te leiden dat op nationaal niveau meer aandacht en ruimte komt voor regionale vraagstukken.

Ook ziet de Waddenacademie een rol voor zichzelf om in goed overleg met de Gegevens Autoriteit Natuur op systematische en kwaliteitsgeborgde wijze natuurgegevens beschikbaar te maken voor diverse partijen.

Voor de Nederlandse overheid vervult het Milieu en Natuur Planbureau een belangrijke rol in de monitoring en evaluatie van het beleid, en is daarmee een belangrijke afnemer van informatie en gegevens. Via haar taken met betrekking tot de onderzoeksagendering kan de Waddenacademie een goede rol vervullen in de beleidscyclus.

Door de Waddenacademie zowel organisatorisch als facilitair bij de KNAW in te bedden als afzonderlijk KNAW instituut, wordt de Waddenacademie zowel maatschappelijk als wetenschappelijk zichtbaar als onafhankelijke entiteit.

Vanwege haar onafhankelijke positie, kan de Waddenacademie een rol spelen in de inhoudelijke beoordeling van de kenniscomponent in de projectaanvragen voor het Waddenfonds. Voorgesteld wordt daarom dat de Voorzitter Waddenacademie *qualitate qua* lid wordt van de commissie van Wijzen voor het Waddenfonds. Op deze wijze kan de Waddenacademie de ontwikkeling van kennis die voor het uitvoeringsgerichte projecten nodig is, betrekken in de agendering van onderzoek.

Om de voor het waddengebied belangrijke kennisdomeinen binnen één compacte organisatie te bestrijken, wordt de Waddenacademie gevormd door leden die afkomstig zijn uit verschillende, voor het waddengebied relevante kennisdomeinen.

Een lid van de Waddenacademie is een excellente wetenschapper die beschikt over (inter)nationaal wetenschappelijk gezag m.b.t. het waddenonderzoek op het gebied van ecologie, hydro-morfologie, kennis van de diepe ondergrond, sociaal-economische wetenschappen, cultuurhistorie of sociaal-culturele wetenschappen en die voor een bepaalde periode (van 5 jaar) wordt benoemd om met een taakomvang van één dag per week te werken aan de taken van de Waddenacademie.

De leden van de Waddenacademie kunnen bij de uitvoering van de taken van de Waddenacademie een beroep doen op een klein bureau dat bestaat uit een drietal medewerkers. Een van de vijf leden van de Waddenacademie fungeert als Voorzitter Waddenacademie.

Als instrument om de Waddenacademie op organisatorisch niveau te verbinden met de waddenregio, wordt een maatschappelijke adviesraad ingesteld. Een belangrijke taak voor deze adviesraad bestaat uit het letten op de maatschappelijke relevantie van de geplande activiteiten van de Waddenacademie. De doelstellingen van het Waddenfonds vormen daarbij het kader en een belangrijk criterium voor beoordeling en advisering m.b.t. de jaarplannen van de Waddenacademie. Als voorzitter van deze maatschappelijke adviesraad fungeert de commissaris van de Koningin van de Provincie Fryslân. De andere commissieleden worden gezocht vanuit o.a. i) een academische en bestuurlijke achtergrond, ii) het internationale waddenveld (bijvoorbeeld vanuit het Wadden Sea Forum), iii) maatschappelijke organisaties die met name op het terrein van de hoofdfunctie van de Waddenzee (natuur) actief zijn (bijvoorbeeld Staatsbosbeheer) en iv) een sociaal-economische of financiële achtergrond en in overleg met de voorzitter van de maatschappelijke adviesraad, door de KNAW benoemd.

1. Aanleiding en ambitie

In de Wet op het Waddenfonds wordt n.a.v. het advies van de commissie Meijer aangegeven dat het wenselijk is een begrotingsfonds in te stellen dat strekt ter financiering van extra investeringen in met name het waddengebied. Daarmee wordt beoogd de duurzame bescherming en ontwikkeling van de Waddenzee als natuurgebied en het behoud van het unieke open landschap na te streven.

Door het kabinet is vervolgens besloten om € 800 miljoen extra in de Waddenzee en het waddengebied te investeren, verspreid over een investeringsperiode van 20 jaar. Hiertoe is een Waddenfonds in het leven geroepen dat onder beheer staat van de minister van VROM. Uit dit fonds worden ook de schadeloosstelling van de kokkelvissers en de beheerskosten op rijksniveau van het fonds gefinancierd. Het Waddenfonds maakt deel uit van een samenhangend pakket van maatregelen dat aansluit bij de kabinetsdoelstelling om te komen tot een integraal waddenzeebeleid.

Het Waddenfonds heeft tot doel de subsidiering van activiteiten, anders dan reguliere investeringen of beheers- of onderhoudswerken, die gericht zijn op of bijdragen aan:

- *het vergroten en versterken van de natuur- en landschapswaarden van het waddengebied;*
- *het verminderen of wegnemen van extra bedreigingen van natuurlijke rijkdom van de Waddenzee;*
- *een duurzame economische ontwikkeling in het waddengebied dan wel gericht zijn op een substantiële transitie naar een duurzame energiehuishouding in het waddengebied en de direct aangrenzende gebieden;*
- *het ontwikkelen van een duurzame kennishuishouding van het waddengebied.*

(Zie Wet op het Waddenfonds, artikel 2 lid 2.)

De Waddenacademie is een voor Nederland nieuwe organisatie, die dankzij het Waddenfonds kan worden ingericht. Zij is er met name op gericht deze laatste doelstelling 'het ontwikkelen van een duurzame kennishuishouding van het waddengebied' te realiseren waarbij zij eveneens geacht wordt bij te dragen aan de andere 3 doelstellingen van dit fonds.

In het 'Investeringsplan Waddenfonds' (ministerie VROM, juni 2006) staan voor alle 4 doelen van het Waddenfonds de aanleiding, aspecten uit het ontwikkelingsperspectief, de doelstelling en investeringsuggesties aangegeven. Voor 'het ontwikkelen van een duurzame kennishuishouding van het waddengebied' staat er:

Aanleiding

Veel kennis over het waddengebied is versnipperd aanwezig of slecht ontsloten en daardoor niet direct beschikbaar of toepasbaar voor beleid en bestuur. Er is sprake van te weinig coördinatie en integratie van kennis en onderzoek. Tevens is er sprake van onvoldoende afstemming tussen de vraag naar kennis, het aanbod van kennis en de programmering van kennisontwikkeling. Bovendien bestaan er lacunes op het gebied van monitoring op ecologisch terrein en is er gebrek aan (gedeelde) kennis rond de samenhang tussen de Waddenzee als natuurgebied en de sociaal-economische positie van de bewoners in het waddengebied en de belevingswaarde van de Waddenzee.

Aspecten uit het ontwikkelingsperspectief

Om alle beschreven aspecten uit het ontwikkelingsperspectief van de andere 3 doelen te realiseren, is een goede kennishuishouding voor zowel de natuur als de sociaal-economische ontwikkeling in de Waddenzee en het waddengebied gewenst. Het is

een belangrijke voorwaarde voor het opstellen en uitvoeren van een consistent en integraal beleid voor de Waddenzee. Er is veel kennis beschikbaar, verspreid over verschillende instituten. Er zal een nadere verkenning worden uitgevoerd voor het benodigde onderzoek en over juridische haalbaarheid van het gebruik van natuur en landschapsgrenzen.

Doelstelling m.b.t. het ontwikkelen van een duurzame kennishuishouding van het waddengebied:

het fonds dient bij te dragen aan de verbetering van de kennishuishouding, het operationaliseren en verspreiden van kennis van het ecosysteem, het sociale systeem en het economische systeem van het waddengebied, zowel nationaal als (trilateraal) internationaal, en moet aandacht besteden aan de samenhangen tussen deze systemen.

Investeringsuggesties om bij te dragen aan de lange termijn doelen vanuit het Waddenfonds:

- een Waddenacademie met een stimulerende en coördinerende taak zou een belangrijke rol kunnen spelen bij de samenwerking, prioritering, afstemming en - zo mogelijk – integratie van onderzoek dat wordt geëntameerd vanuit het Rijk (zowel fundamenteel als uitvoeringsgericht beleids- en beheerondersteunend). Een Waddenacademie zou daarnaast van de kant van provincies en bedrijfsleven in het algemeen een bijdrage kunnen leveren aan een goede ontsluiting van de verworven kennis. Tevens zullen publieksvoorlichting en een actieve verspreiding van kennis over de Wadden worden gestimuleerd. Tenslotte zou een Waddenacademie de coördinatie van langdurige monitoringsprogramma's kunnen bevorderen;
- het opzetten van een monitoringssysteem voor landschappelijke kenmerken (met name duisternis, geluid en openheid).

De ambitie van de Waddenacademie is om zich te ontwikkelen tot een:

- faciliterende, gezaghebbende en gewaardeerde en tegelijkertijd compacte organisatie die
- een verbinding vormt tussen wetenschap, overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties
- met als doel om *de kennis van de natuur- en de sociaal economische ontwikkeling van de Waddenzee en het waddengebied te integreren en verder te versterken*

Daarmee zou het substantieel kunnen bijdragen aan het bereiken van de doelen van het Waddenfonds.

Er is 4% van het Waddenfonds (dat overblijft nadat het bedrag van de nadeelcompensatie kokkelvisserij is afgetrokken), beschikbaar voor *het ontwikkelen van een duurzame kennishuishouding van het waddengebied*. Er geldt ten principale dat de activiteiten in gelijke mate zowel de natuur in brede zin, als de economie ten goede moeten komen.

De investeringsperiode van het Waddenfonds betreft 20 jaar. Om binnen de twintigjarige looptijd van het Waddenfonds accenten te kunnen leggen in de toekenning van middelen aan ingediende voorstellen, is het zogenaamde *uitvoeringsplan* als instrument geïntroduceerd. Om de 5 jaar zal een nieuw uitvoeringsplan worden geschreven. Het uitvoeringsplan wordt vastgesteld door het Regionaal College Waddengebied (RCW), in 1991 ingesteld door het Coördinatiecollege Waddengebied (CCW) voor de coördinatie van de uitvoering van het vigerende waddenzeebeleid.

2. Missie, vorm en positionering

2.1 Missie

De missie van de Waddenacademie luidt:

- het efficiënt identificeren van domeinoverstijgende kennisleemtes op o.a. het gebied van het ecologische, natuurwetenschappelijke, sociaal-economische, technische en cultuurhistorische onderzoek ten behoeve van de duurzame ontwikkeling van het Waddengebied en vraag- en aanbodpartijen daarover te informeren;
- het helpen articuleren van de in het waddengebied levende onderzoeksvragen;
- het ondersteunen van het tot stand komen van een samenhangende onderzoeksprogrammering voor het waddengebied door middel van onderzoeksagendering;
- het ondersteunen van deze processen met gerichte informatievoorziening naar de kenniswereld, de overheid, bedrijven, maatschappelijke groeperingen en burgers;
- het passend positioneren van dit geheel in een internationale context, waaronder mede te verstaan valt het tri-laterale waddenoverleg tussen Nederland, Duitsland en Denemarken.

2.2 Vorm

De Waddenacademie dient zich te ontwikkelen tot een compacte en faciliterende organisatie gebaseerd op wetenschappelijk gezag met een regionale, nationale en internationale invalshoek op de diverse voor het waddengebied belangrijke kennisdomeinen (waaronder ecologie, hydro-morfologie, kennis van de diepe ondergrond, sociaal-economische wetenschappen, cultuurhistorie, sociaal-culturele wetenschappen).

Om dit te realiseren is het nodig dat de Waddenacademie:

- een hoog wetenschappelijk profiel heeft;
- een flexibele organisatie is, die zodanig van opzet is dat de voor het waddengebied meest belangrijke kennisdomeinen worden bestreken;
- zowel een gezaghebbende positie inneemt op het gebied van het fundamentele onderzoek als op het gebied van het beleidsondersteunende en toegepaste onderzoek, maar dat ook doet met betrekking tot gebiedsgerichte, relevante monitoringsprogramma's;
- een verbindende schakel vormt tussen de vragen vanuit de waddenregio en de nationale (en eventueel internationale) kennisinstellingen
- een toegankelijke organisatie is die informatie van hoog kwalitatief niveau beschikbaar stelt
- op basis van afspraken werkt met
  - de relevante internationale gremia zoals het Wadden Sea Forum in het kader van o.a. de trilaterale Waddenzee samenwerking;
  - de nationale onderzoeksorganisaties (NWO, KNAW)
  - daar waar nuttig met het Milieu en Natuur Planbureau
  - de departementen LNV, VROM en V&W over de jaarlijks te leveren producten. De laatstgenoemde maken met de Waddenacademie afspraken over de 'Terms of Reference' van de te leveren producten en de wijze waarop de vakdepartementen de door de Waddenacademie opgestelde onderzoeksagenda en adviezen onderzoeksprogrammering zullen inzetten;
- in staat wordt gesteld om eventuele kenniscomponenten in de bij het Waddenfonds ingediende uitvoeringsgerichte projecten te betrekken in haar taken met betrekking tot onderzoeksagendering en advisering.

2.3 Leden Waddenacademie

Om de voor het waddengebied belangrijke kennisdomeinen binnen één compacte organisatie te bestrijken, wordt de Waddenacademie gevormd door leden die afkomstig zijn uit verschillende, voor het waddengebied relevante kennisdomeinen.

Een lid van de Waddenacademie is een excellente wetenschapper die beschikt over (inter)nationaal wetenschappelijk gezag m.b.t. het waddenonderzoek op het gebied van ecologie, hydro-morfologie, kennis van de diepe ondergrond, sociaal-economische wetenschappen, cultuurhistorie of sociaal-culturele wetenschappen en die voor een bepaalde periode (van 5 jaar) wordt benoemd om met een taakomvang van één dag per week te werken aan de taken van de Waddenacademie.

Idealiter bestrijken de leden van de Waddenacademie gezamenlijk het hele voor het waddengebied relevante kennispalet. Vanzelfsprekend kan dit alleen worden gerealiseerd wanneer de Waddenacademie een bij die ambitie passende kritische massa heeft. Om te voorkomen dat de Waddenacademie té groot wordt, en daardoor relatief té veel tijd en middelen aan bureaucratische processen zouden worden besteed, is het maximale aantal leden van de Waddenacademie op 5 gesteld. Deze leden worden in principe voor een bepaalde termijn (van 5 jaar) benoemd, zodat er een flexibel kennisgeheugen in de Waddenacademie vertegenwoordigd is. Het is belangrijk dat de verschillende domeinen evenwichtig in de Waddenacademie zijn vertegenwoordigd. Daarom wordt voorgesteld dat in elk geval op elk moment de aard- en levenswetenschappen en de maatschappijwetenschappen zijn vertegenwoordigd

Van de leden van de Waddenacademie wordt verwacht dat ze behalve over een aantoonbare wetenschappelijke achtergrond in de eigen discipline, ook beschikken over een breed wetenschappelijk overzicht, inzicht in raakvlakken met andere disciplines en (inter)nationaal gezag vanwege hun onderzoek in het waddengebied. Daarnaast wordt van de leden verwacht dat ze aantoonbaar beschikken over een uitgebreid wetenschappelijk, beleidsgerelateerd en maatschappelijk netwerk. Het spreekt voor zich dat leden met takt kunnen opereren. Uit hun grote en relevante netwerk kunnen de leden ook op *ad hoc* basis experts vanuit andere disciplines inschakelen voor specifieke activiteiten of voor advies. De leden blijven daarbij echter eindverantwoordelijk voor het hieruit voortvloeiende advies.

De 5 leden van de Waddenacademie vormen het bestuur van de Waddenacademie. De leden worden benoemd door de KNAW op voordracht van een door de KNAW ingestelde benoemingsadviescommissies en nadat de maatschappelijke adviesraad van de Waddenacademie in de gelegenheid is gesteld over de voorgenomen benoeming advies uit te brengen.

Als de Waddenacademie haar taken effectief wil uitvoeren, is een minimum tijdsinzet van 1 dag per week van ieder lid van de Waddenacademie randvoorwaarde.

Door een zittingsperiode van 5 jaar wordt flexibiliteit mogelijk en wordt tegelijkertijd voorkomen dat vanwege te snelle wisseling ervaring verloren gaat en té veel tijd en middelen worden besteed aan een 'inwerkperiode'. Ook sluit deze termijn goed aan bij de segmentering van het Waddenfonds (4 afzonderlijke periodes van 5 jaar). Voor de continuïteit van de Waddenacademie is een gefaseerde in- en uitstroom voorzien. Deze kan worden gerealiseerd door in eerste instantie voor enkele leden wat meer tijd (dan de beoogde 0,2 fte per lid) te reserveren t.b.v. de Waddenacademie, waardoor deze leden ook eerder uitstromen.

2.4 Bureau Waddenacademie

De leden van de Waddenacademie kunnen bij de uitvoering van de taken van de Waddenacademie een beroep doen op een klein bureau dat bestaat uit een drietal medewerkers. Deze medewerkers houden zich bezig met de ondersteuning bij de vraagarticulatie, de onderzoeksagendering, de onderzoeksprogrammering en het uitvoeren van

operationele taken (waaronder de voor het Waddenfonds vereiste administratie). Gedacht wordt aan 1 fte hoofd bureau Waddenacademie, dat tevens verantwoordelijk is voor de bedrijfsvoering, 1 fte beleidsmedewerker en aan 1 fte management assistent. Het hoofd bureau Waddenacademie wordt door de voorzitter van de Waddenacademie aangestuurd. Het hoofd bureau Waddenacademie en de beleidsmedewerker dienen te beschikken over een passende wetenschappelijke achtergrond en over relevante ervaring. Eventueel is een invulling van de beleidsmedewerkerfunctie in deeltijd (b.v. binnen het model van 2 x 0,5 fte) mogelijk.

2.5 Inzet anderen

De leden van de Waddenacademie kunnen op *ad hoc* basis experts vanuit andere disciplines inschakelen voor specifieke activiteiten of voor advies.

Ook kunnen derden op projectbasis worden gevraagd om bijvoorbeeld definitiestudies uit te voeren of bijvoorbeeld (onder verantwoordelijkheid van de Waddenacademie) specifieke activiteiten in de regio t.b.v. de vraagarticulatie te organiseren.

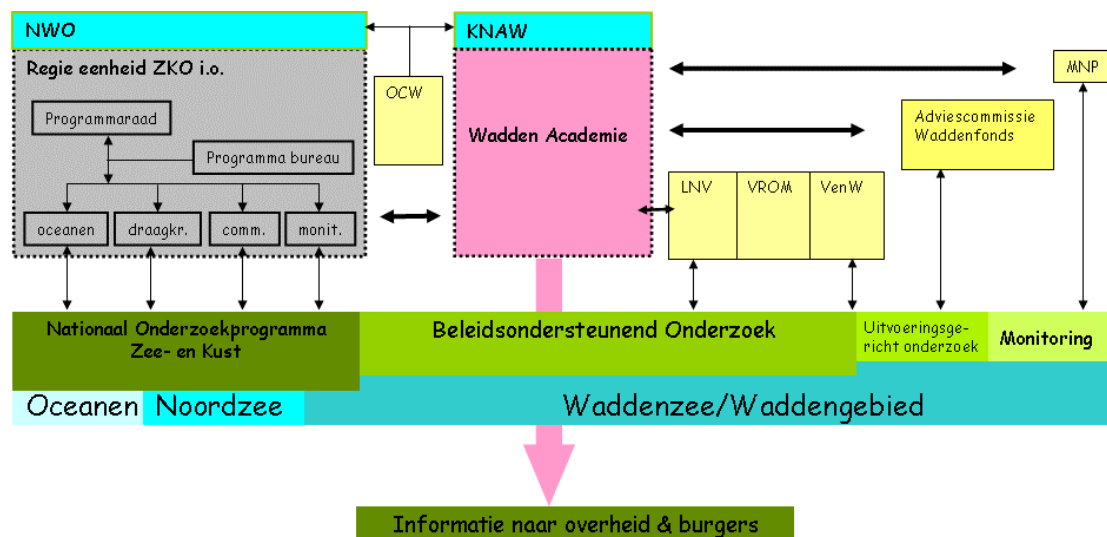
Volgens de ministeriële subsidieregeling Wet op het Waddenfonds dienen werkzaamheden aanbesteed te worden conform de algemene regels voor overheidsaanbestedingen.

De uitvoering van de communicatietaken belegt de Waddenacademie (deels) structureel bij InterWad. InterWad is functioneel ondergebracht bij het RCW en in het 'Huis van de Wadden' gehuisvest. Voorgesteld wordt deze structurele samenwerking middels een convenant te regelen.

2.6 Positionering

Nationale positie

Momenteel staat het versterken en intensiveren van de wederzijdse relatie tussen kennis en beleid sterk in de aandacht. Dat komt mede door de wijze waarop voor een aantal actuele en in de maatschappelijke belangstelling staande terreinen (voor het waddengebied bijvoorbeeld Klimaatverandering, Kokkelvisserij, Monitoren effecten gaswinning) kennis een belangrijke rol speelt bij het formuleren van maatschappelijk gedragen beleid.

Van Vierssen & Van Loon-Steensma, 2007

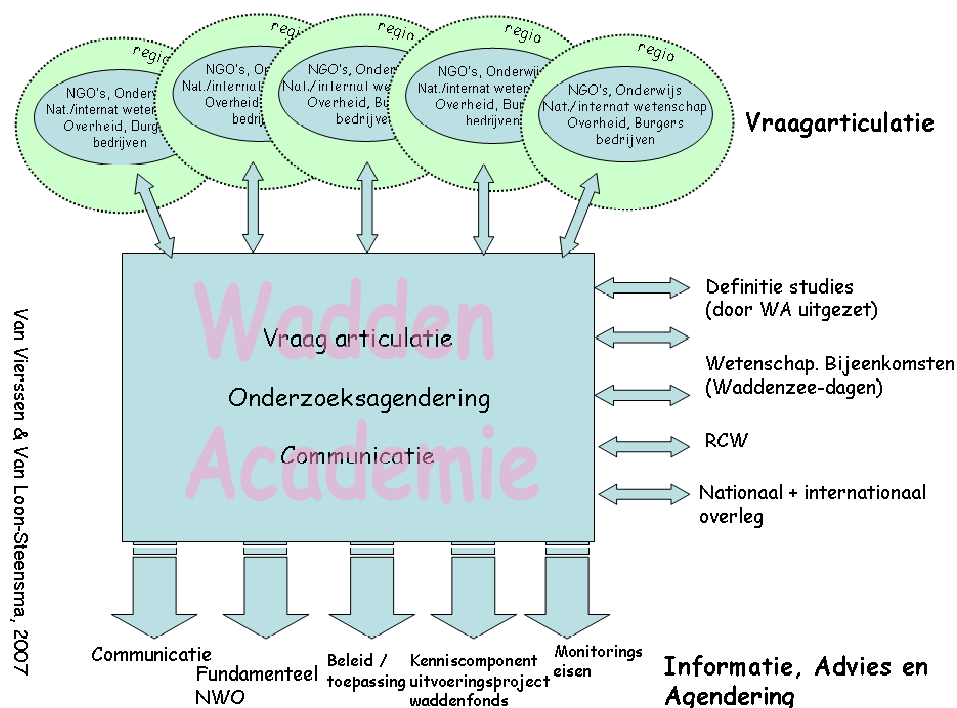
Afbeelding 1: Nationale positionering van de Waddenacademie.

In afbeelding 1 is weergegeven hoe in het voortraject naar dit ondernemingsplan met NWO en de voor dit dossier verantwoordelijke beleidsdirecties van LNV de relatie tussen het Nationaal Onderzoeksprogramma Kust- en Zeeonderzoek en de Waddenacademie is uitgewerkt. De Waddenacademie kan voor het waddengebied een intermediaire rol spelen in de relatie tussen kennis en beleid. In die rol is de Waddenacademie het beste te omschrijven als intermediaire kennisinfrastructuur met als functie het *verkennen van kennisbehoeftes, het signaleren van kennisleemtes en het agenderen van onderzoek tbv duurzaam beheer*. Om de werelden van wetenschap, overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties optimaal te verbinden dient de Waddenacademie niet-vrijblijvend, dienend en gezaghebbend te zijn. Daarbij is van groot belang dat zij makkelijk inpasbaar is in de bestaande kennisinfrastructuur en daar waar mogelijk lopende, positieve ontwikkelingen in het wetenschappelijke en maatschappelijke veld versterkt.

In afbeelding 2 is schematisch aangegeven hoe de functionaliteit van de Waddenacademie gezien zou kunnen worden. De Waddenacademie is in aard en omvang een intermediaire, faciliterende organisatie met sterke wortels in de regio, maar met daarnaast sterk ontwikkelde samenwerkingsverbanden op nationaal en internationaal niveau. Het bedient een systeem dat een voorbeeld kan zijn voor het in een functioneel “platte wereld” herlevende adagium “think globally, act locally”. Immers, een aantal grote internationale agenda’s rond duurzaamheid hebben alleen dan enige kans van slagen als zij regionaal en lokaal gedragen, gevoed en met enthousiasme worden uitgevoerd. Vanzelfsprekend moeten de beleidsdoelstellingen wel aansluiten bij de werkelijkheid van de burger. Daarom is een periodieke en onafhankelijke evaluatie nodig. De kern van de zaak is dat de Waddenacademie de wensen en werelden van burgers, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties uit de waddenregio en overheid en wetenschap ‘horizontaal’ moet verbinden teneinde ‘verticaal’ (nationaal) beleid handen en voeten te geven in een regionaal gedragen context.

Onafhankelijke positie via inbedding bij de KNAW

De Waddenacademie is een nieuw type, gebiedsgerichte, faciliterende kennisorganisatie. Het is een aanvulling op het palet aan Nederlandse kennisorganisaties die dankzij het Waddenfonds kan worden opgericht/ingesteld.

Afbeelding 2: Positie van de Waddenacademie als intermediaire agendering/programmerings organisatie.

Om haar taken effectief uit te kunnen voeren en haar ambitie en missie te realiseren zijn een onafhankelijke positie, zichtbaarheid en het functioneren als zowel een maatschappelijk als wetenschappelijk onafhankelijke entiteit, randvoorwaarden. Dit sluit aan bij wat de minister van VROM benadrukt in een schrijven d.d. 11 april 2006 (zie bijlage 1) waarin het belang van een goede borging van de onafhankelijke status van de Waddenacademie expliciet wordt vermeld.

Een organisatorische en facilitaire inbedding van de Waddenacademie bij de KNAW biedt een goede garantie voor zo'n onafhankelijke positie. Bovendien biedt het positioneren van de Waddenacademie bij de KNAW tevens de mogelijkheid voor wetenschappelijke borging in het kader van de rol van de Waddenacademie als agenderend orgaan.

Door de Waddenacademie als afzonderlijk KNAW instituut in te richten wordt de Waddenacademie zowel maatschappelijk als wetenschappelijk zichtbaar als onafhankelijke entiteit.

Positie mbt het fundamentele onderzoek

Nationaal loopt de aansturing van het fundamentele onderzoek via het ministerie van OC&W (NWO). Zo heeft de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) eind 2005 samen met de relevante kennisinstellingen vanuit actuele maatschappelijke vragen een Nationaal Onderzoekprogramma Zee- en Kustonderzoek opgesteld. Aanleiding voor de ontwikkeling van dit programma was de breed gevoelde wens en noodzaak tot een verregaande afstemming en een betere samenwerking op het terrein van het zee- en kustonderzoek te komen. Inmiddels zijn via het samengaan van en de samenwerking tussen verschillende onderzoeksinstituten al stappen gezet tot een verbetering van de Nederlandse publieke kennisinfrastructuur op het gebied van Kust- en Zeeonderzoek. Zo is het toegepaste onderzoeksinstituut IMARES opgericht waarbij de expertise van Alterra en RIVO (WUR) en voor een deel die van TNO op het gebied van het zeeonderzoek zijn gebundeld. Daarnaast is de synergie tussen en gemeenschappelijke regie op de meer op fundamenteel onderzoek gerichte mariene en estuariene onderzoeksinstituten Koninklijke NIOZ (NWO) en NIOO (KNAW) versterkt.

NWO wil met het Nationaal Onderzoekprogramma Zee- en Kustonderzoek nieuwe verbindingen aanbrengen tussen de meer fundamentele en de meer toepassingsgerichte instellingen. De ambitie van NWO is om alle betrokken partijen voor een internationale agendabepalende rol in het zee- en kustonderzoek te verenigen onder één governance structuur ten behoeve van de programmering van onderzoek, en daarmee meerdere geldstromen in dit onderzoeksveld onder één nationale regie direct aan elkaar te verbinden.

Voor de Waddenzee biedt de nieuwe Waddenacademie een uitgelezen kans om te faciliteren bij het leggen van nieuwe verbindingen tussen de nationaal geformuleerde fundamentele en toepassingsgerichte onderzoeksagenda's én de in de waddenregio levende onderzoeksvragen. Daarmee wordt instrumenteel bijgedragen aan de ambitie van NWO. De Waddenacademie kan in dit verband de belangrijke rol op zich nemen om te faciliteren met de verkenning, het signaleren en agenderen van belangrijke kennisthema's en aandachtsgebieden in voor het waddengebied maatschappelijke kennisdomeinen. NWO vervult een programmerende en financierende functie voor het (fundamentele) onderzoek. Via de agenderende functie van de Waddenacademie wordt via de Waddenacademie ook de verbinding aangebracht met het beleidsondersteunende onderzoek van de taakinstituten (IMARES, DELTARES) en hun eindverantwoordelijke ministeries.

Positie mbt het beleidsondersteunend onderzoek

Veel van het beleidsondersteunende (toegepaste) onderzoek in het waddengebied vindt plaats binnen het domein van het natuur en aardkundig onderzoek. Daarbij zijn de taakinstituten IMARES, Alterra en DELTARES belangrijke partijen. De aansturing van deze instellingen vindt met name vanuit de vakdepartementen (VenW, LNV, VROM) plaats. Daarbij valt het volgende te constateren:

- In veel gevallen is het toegepaste en fundamentele onderzoek (NWO, Universiteiten, para-universitaire instituten NIOO en KNIOZ) volledig ontkoppeld;
- In veel gevallen vindt er geen afstemming tussen de verschillende departementen en de daarmee samenhangende taakinstituten plaats;
- De (toegepaste) wetenschappelijke vragen worden veelal vanuit en in een met name nationaal perspectief geformuleerd.

De rijksoverheid stuurt het door de overheid gefinancierde onderzoek zoals uitgevoerd door TNO en de Grote Technologische Instituten (GTI's) sinds kort rijksbreed aan. Door een vraaggestuurde invulling van dit onderzoek, waarbij maatschappelijke opgaven leidend zijn, kan de brugfunctie van TNO en GTI's tussen fundamenteel en toegepast onderzoek worden verbeterd. Het vraagarticulatieproces en het proces van onderzoeksagendering hiervoor vindt plaats binnen kennisarena's op 12 thema's, waaronder het thema Leefomgeving. Onderzoek op het gebied van de Wadden valt onder het thema Leefomgeving. De ministeries van LNV en VROM voeren voor dit thema de regie. Het is de bedoeling dat op termijn ook de aansturing van ander overheidsgefinancierd onderzoek via de rijksbrede kennisarena's wordt vormgegeven.

Op basis van de agenderende rol van de Waddenacademie wordt het volgende voorgesteld:

- Het vraagarticulatieproces en het proces van onderzoeksagendering op gebied van de Wadden wordt binnen de rijksbrede kennisarena Leefomgeving vormgegeven door de Waddenacademie.
- Op basis van een gestructureerd vraagarticulatie proces, waarbij stakeholders nauw betrokken zijn (regionale en landelijke NGO's overheden, burgers en bedrijfsleven) worden in samenspraak met de kennisinstellingen kennisleemtes geïdentificeerd. Op basis hiervan stelt de Waddenacademie haar adviezen met betrekking tot de beleidsondersteunende onderzoeksagendering op;
- De Waddenacademie maakt daarbij een verbinding tussen de toepassingsgerichte en de fundamentele onderzoeksagenda's;
- De vakdepartementen stellen vervolgens n.a.v. de adviezen in nauw overleg met de taakinstituten (en het MNP, zie verder in de tekst) de beleidsondersteunende onderzoeksprogrammering t.b.v. het waddengebied op.

Positie mbt het uitvoeringsgericht onderzoek Waddenfonds

Zoals eerder genoemd, heeft het Waddenfonds ten doel de subsidiering van activiteiten, anders dan reguliere investeringen of beheers- of onderhoudswerken, die gericht zijn op of bijdragen aan:

- het vergroten en versterken van de natuur- en landschapswaarden van het waddengebied;
- het verminderen of wegnemen van extra bedreigingen van natuurlijke rijkdom van de Waddenzee;
- een duurzame economische ontwikkeling in het waddengebied dan wel gericht zijn op een substantiële transitie naar een duurzame energiehuishouding in het waddengebied en de direct aangrenzende gebieden;
- het ontwikkelen van een duurzame kennishuishouding van het waddengebied.

Slechts 4% van het fonds is voor *het ontwikkelen van een duurzame kennishuishouding van het waddengebied* voorzien (hier past de Waddenacademie). Het Waddenfonds is dus overwegend gericht op financiering van andersoortige programma's en projecten die met elkaar gemeen hebben dat ze innovatief van aard zullen (moeten) zijn. Daarmee ligt het voor de hand dat in vele op natuurherstel en –ontwikkeling, vermindering van bedreigingen en duurzame economische ontwikkeling uitvoeringsgerichte projecten ook kennis en/of kennisontwikkeling aan de orde zal komen.

Vanwege de onafhankelijke positie van de Waddenacademie, zou deze een rol kunnen spelen in de inhoudelijke beoordeling van de kenniscomponent in de projectaanvragen voor het Waddenfonds. Voor deze beoordeling valt te denken aan vragen als:

- is het voorgestelde onderzoek daadwerkelijk nodig voor de uitvoeringsgerichte projecten op het gebied van natuurherstel en –ontwikkeling, vermindering van bedreigingen en duurzame economische ontwikkeling;
- sluit het voorgestelde onderzoek aan bij bestaande werkende (kennis)structuren, zoals bestaand trilateraal onderzoek in het waddengebied en andere kennisinstituten;
- past het voorgestelde onderzoek binnen de doelstellingen van het waddengebied en het waddenfonds zoals aangegeven in het Uitvoeringsplan Waddenfonds 2007-2010;
- hoe kan de informatie die door het voorgestelde onderzoek wordt verkregen breder worden verspreid.

In bijlage 2 is de door de minister van VROM in overleg met de bestuurders uit de waddenregio vastgestelde procedure van advies en besluitvorming over de bestedingen uit het Waddenfonds schematisch weergegeven.

Voorgesteld wordt dat de voorzitter van de Waddenacademie *qualitate qua* lid wordt van de commissie van Wijzen voor het Waddenfonds (zie bijlage 2).

Op deze wijze kan de Waddenacademie de ontwikkeling van kennis die voor de uitvoeringsgericht projecten nodig is, betrekken in de agendering van onderzoek. Ook kan de Waddenacademie door het beschikbaar stellen van kwalitatief hoogwaardige informatie een belangrijke faciliterende rol vervullen ten behoeve van uitvoeringsgerichte projecten.

Het Tij Geleerd

Door een groot aantal natuurorganisaties en onderzoeksinstellingen zijn gezamenlijk de contouren van een Wadden onderzoeksprogramma geschetst, 'het Tij Geleerd', dat de uitvoering van natuurherstel- en ontwikkelingsprojecten wetenschappelijk ondersteunt en de effecten monitort.

Daartoe is een lange termijn doelstelling voor het beheer van het Waddengebied opgesteld en vertaald in een raamprogramma dat aansluit op een viertal deelthema's waarbinnen door de natuurorganisaties concrete uitvoeringsprogramma's zullen worden ontwikkeld die zijn bij het Waddenfonds gaan indienen. Er zijn een zogenaamde 'natte' en een 'droge' expertisegroep van wetenschappers en natuurbeheerders opgericht die gezamenlijk ideeën ontwikkelen. De natuurorganisaties zijn voornemens om ook een speciaal projectbureau in te richten dat toeziet op een goede afstemming van de bij het Waddenfonds en andere fondsen ingediende natuurherstel- en ontwikkelingsprojecten en het passen van deze losse projecten in het raamprogramma 'Het Tij Geleerd'.

De Waddenacademie zou de in 'Het Tij Geleerd' geformuleerde wensen voor een op natuurherstel en –ontwikkeling gericht onderzoeksprogramma goed kunnen gebruiken voor haar taken m.b.t. onderzoeksagendering en advisering. Wellicht zou de Waddenacademie zelfs een deel van de definitiestudies die t.b.v. natuurherstel en –ontwikkeling kunnen uitzetten bij het projectbureau van 'Het Tij Geleerd'.

Positie op het gebied van de monitoring

Beschikbaar stellen van monitoringsgegevens

In de Waddenzee worden/zijn door verschillende instellingen diverse gegevens (langjarig) gemonitord. Een deel van deze monitoring vindt plaats vanwege (inter)nationale verplichtingen. Andere gegevens worden in het kader van langjarige onderzoeksprogramma's verzameld.

Een deel van de (nationale) monitoringsgegevens wordt beschikbaar gemaakt via WaddenInzicht, het digitale Jaarboek Waddenzee (via www.waddenzee.nl). Hierop zijn de belangrijkste ontwikkelingen samengevat, verzameld door de verschillende waddenoverheden die verantwoordelijk zijn voor het beleid en beheer van het Waddengebied met de

achterliggende cijfers. In het digitale Jaarboek Waddenzee zijn directe links gemaakt naar andere digitale informatie over de Waddenzee.

Ongeveer 1 maal per 5 jaar wordt n.a.v. de trilaterale regeringsbijeenkomst, door het Common Wadden Sea Secretariat (CWSS) een Wadden Sea Quality Status Report uitgegeven. Hierin staan de belangrijkste ontwikkelingen geschetst op basis van de resultaten van het internationale monitoringsprogramma van Nederland, Duitsland en Denemarken. Daarnaast worden door het CWSS op regelmatige basis de resultaten van internationale monitoring van specifieke parameters (zoals broedvogels, trekvogels, contaminanten in voegeieren, zeehonden) gepubliceerd.

Vanwege de aardgaswinning in de Waddenzee is de NAM verplicht om in het kader van het zogenaamde 'hand aan de kraan principe' een monitoringprogramma uit te voeren om zo zicht te krijgen op mogelijke effecten van de aardgaswinning en daar adequaat op te anticiperen.

Via het genoemde jaarboek WaddenInzicht en het Waddenzee Quality Status Report worden al diverse gegevens beschikbaar gesteld. Een ander deel van de verzamelde informatie is niet beschikbaar voor zowel publiek, bedrijven of wetenschappers omdat het versnipperd en in een ontoegankelijke vorm bij de verschillende onderzoeksinstituten of instanties is opgeslagen. Ook is soms onduidelijk hoe de kwaliteit van de beschikbare gegevens is geborgd. Voor de kwaliteitsborging van *natuurgegevens* is onlangs door het ministerie van LNV de 'Gegevens Autoriteit Natuur' opgericht.

Drie voorzieningen door de 'Gegevens Autoriteit Natuur' (bron ministerie LNV):

- het opzetten van een kwaliteitsborgingsysteem dat de gebruikers van de gegevens zekerheid moet geven over de nauwkeurigheid, betrouwbaarheid en actualiteit van de gegevens die de Autoriteit beschikbaar maakt;
- het ontwikkelen van een werkwijze waarbij de Gegevensautoriteit Natuur de gegevensverstrekking garandeert waarbij uitgegaan kan worden van de eisen die gebruikers van de gegevens stellen. In dat verband moet ook gedacht worden aan een planmatige aanpak voor het verzamelen van de gegevens die bouwondernemingen en overheden nodig hebben (toepassingen zoals de leefgebiedplannen, beheer- en ontwikkelingsplannen, aanvragen voor ontheffing en vergunningen, streek- en bestemmingsplannen, beleidseffectrapportages);
- de ontwikkeling en implementatie van geautomatiseerde invoersystemen, datamodellen, analyse methoden voor praktische toepassingen van de gegevens in de praktijk, waardoor de efficiëntie en effectiviteit van het netwerk worden versterkt.

De Waddenacademie zou een rol kunnen spelen bij het beschikbaar maken en inzetten van de monitoringgegevens zoals deze in de toekomst in opdracht van de NAM en anderen zullen worden gegenereerd door een groot aantal instanties. De gegenereerde natuurgegevens zouden voor de Waddenzee in goed overleg met de Gegevens Autoriteit Natuur op systematische en kwaliteitsgeborgde wijze beschikbaar gemaakt kunnen worden voor diverse partijen.

Het koppelen van diverse type databestanden zou zelfs tot een met het 'Noordzeeloket' vergelijkbaar 'Waddenzeeloket' kunnen leiden. Het verdient daarbij aanbeveling om de bestaande expertise van o.a. NODC, InterWad en andere organisaties te benutten.

Ook door NWO wordt in het kader van het nationaal onderzoeksprogramma Zee- en Kustonderzoek aandacht besteed aan monitoring in het voorstel voor een 'Wadden Sea Observatory'. Gedacht wordt aan datamanagement en het publiek toegankelijk maken van de metingen via de bestaande NODC (Nationaal Oceanografische Data Commissie) en/of InterWad.

Ook door andere organisaties wordt informatie over o.a. cultuurhistorie gegevens (RACM), de sociaal-economische toestand van het waddengebied (RUG, CBS, SCP) en andere onderwerpen verzameld, geanalyseerd en gecommuniceerd.

Rapportage over de toestand van de Waddenzee

In samenspraak met het Milieu en Natuur Planbureau (MNP) is verkend wat de mogelijkheden zouden kunnen zijn voor de betrokkenheid van de Waddenacademie bij een regelmatige evaluatie van de toestand van de Waddenzee. Zo'n evaluatie heeft in het kader van het winnen van aardgas natuurlijk bijzondere betekenis. In het licht van de winning "met de hand aan de kraan" is het belangrijk te bedenken welke invloeden de hand tot dichtdraaien kunnen bewegen. Een onafhankelijk oordeel is in dit verband van groot belang. Het MNP heeft op meta niveau een belangrijke onafhankelijke rol. Jaarlijks publiceert het MNP een Milieubalans en een Natuurbalans. Milieu- en Natuurverkenningen verschijnen iedere vier jaar. Het MNP brengt daarbij de effecten van overheidsbeleid in kaart op de natuur en op het ruimtegebruik en de biodiversiteit. Vanuit het perspectief van het waddengebied zou het toe te juichen zijn als het MNP en het Common Wadden Sea Secretariat (CWSS) samenhang in het produceren van het Wadden Sea Quality Status Report en de systematiek van de Balansen en Verkenningen zouden brengen. Zowel MNP als het CWSS zouden op dit specifieke punt hun nut en bestaansrecht kunnen bewijzen cq herbevestigen door een rol te gaan vervullen in het meenemen in hun observaties en analyses van de effecten van de gaswinning en het bepalen van de toestand van de Natuur in het Waddengebied in het algemeen

Regionale positie

De Waddenacademie kan in een regionaal perspectief een belangrijke faciliterende rol spelen bij het aankoppelen van de regionale kennisvragen aan de mechanismen van vraagarticulatie van de nationale kennisinfrastructuur (waar ook de regionale kennisinstellingen onderdeel van vormen). Via de activiteiten van de Waddenacademie dient op nationaal niveau meer aandacht en ruimte te komen voor regionale vraagstukken. Vanzelfsprekend is kwaliteit daarbij een belangrijke voorwaarde.

De Waddenacademie is een uniek instrument en experiment: regionaal op inhoud en vestigingsplaats, maar internationaal als het gaat om kwaliteitsborging en vernieuwende regionale innovaties en vraagarticulatie mechanismen. De organisatorische relatie met de KNAW zorgt voor integrale borging van de kwaliteit van de processen.

Internationale positie Waddenacademie

Nederland, Duitsland en Denemarken hebben voor de Waddenzee een zogenaamde trilaterale samenwerkingsovereenkomst gesloten. Een internationaal monitoringsprogramma maakt deel uit van deze trilaterale samenwerkingsovereenkomst. Ongeveer 1 maal per 5 jaar wordt n.a.v. de trilaterale regeringsbijeenkomst, door het Common Wadden Sea Secretariat (CWSS) een Wadden Sea Quality Status Report uitgegeven.

In het voortraject naar het opzetten van de Waddenacademie heeft indringend overleg plaats gevonden met het CWSS in Wilhelmshaven. Het idee dit secretariaat te verbinden met de Waddenacademie via de Maatschappelijke Adviesraad is bij deze organisatie zeer positief ontvangen. Wellicht dat het samen optrekken in het faciliteren (gegevensvoorziening, onderzoek) van een internationaal geordende beleidscyclus rond de Waddenzee middels het trilaterale overleg, de Waddenacademie en het CWSS in een toestand van georganiseerde synergie kan brengen. Dat zou in het kader van het ontwikkelen van een samenhangend Europees beleid rond de Waddenzee pure winst zijn.

2.7 Samenhang in onderzoek en monitoring

In onderstaand schema is de relatie tussen onderzoeksactiviteiten, monitoring en de rol van de Waddenacademie weergegeven. Daarbij komt tevens tot uitdrukking hoe de Waddenacademie

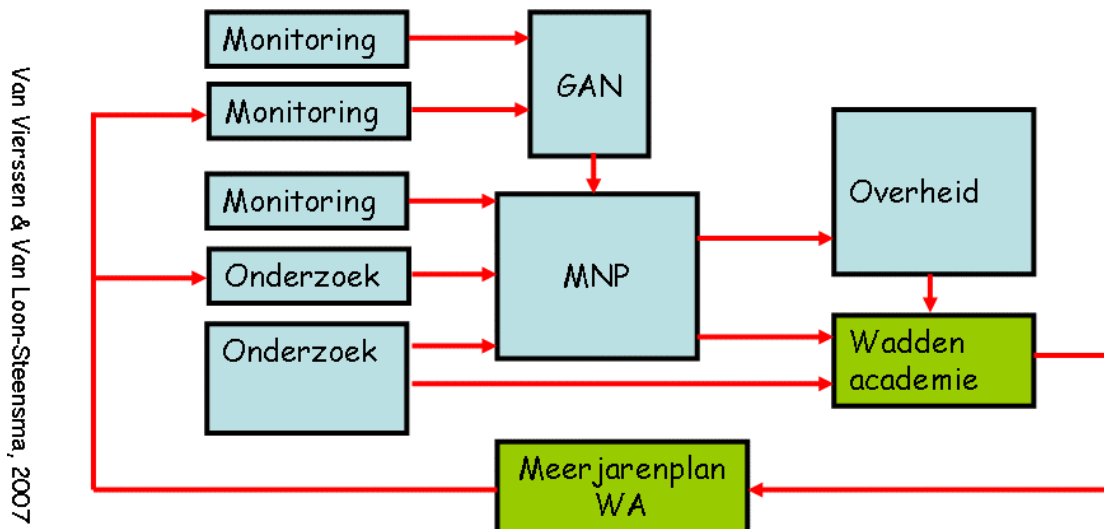
haar rol ziet. Monitoren en het uitvoeren van onderzoek zijn voor een belangrijke deel gescheiden en verschillende activiteiten.

Zoals eerder beschreven, zou de Gegevens Autoriteit Natuur een belangrijke rol kunnen gaan spelen bij het borgen van de kwaliteit van de gegevensvoorziening natuur voor het waddengebied. Zo zou het door de NAM gefinancierde monitoringsprogramma, (ihkv het principe “winning met de hand aan de kraan”) uitgevoerd door Nederlandse kennisinstellingen, aan onafhankelijkheid winnen als het de natuurgegevens via de GAN beschikbaar zou maken.

Voor de beleidsontwikkeling en -monitoring is het belangrijk dat de overheid regelmatig betrouwbare informatie ontvangt over de toestand van de Waddenzee en het waddengebied. Daartoe zijn er drie activiteiten nodig:

- het uitvoeren van betrouwbaar en onafhankelijk onderzoek naar het functioneren van de Waddenzee en het waddengebied en het daarmee genereren van door iedereen te gebruiken, kwaliteitsgeborgde informatie;
- analyse en het kwalitatief beoordelen van de informatie en gegevens met als doel om o.a. te leren begrijpen hoe het systeem reageert op (veranderingen in) externe factoren;
- het vaststellen van veranderingen op basis van kwaliteitsgeborgde en onafhankelijk tot stand gekomen monitorings gegevens.

Voor de Nederlandse overheid vervult het Milieu en Natuur Planbureau (MNP) deze rol en is daarmee een belangrijke afnemer van deze informatie en gegevens (die door onderzoeksinstituten zoals TNO en Imares worden verzameld). Op het moment dat het MNP haar conclusies over de toestand van de Waddenzee communiceert (via haar balans en verkenningen) zullen naar verwachting afspraken worden gemaakt over de volgende rapportageperiode en mogelijke kennisleemtes. De Waddenacademie kan in dit proces een rol vervullen door in de onderzoeksprogrammering binnen Nederland haar intermediaire rol tussen vraag en aanbod te profileren.

Afbeelding 3: De rol van de Waddenacademie in de monitoring en de evaluatie van het beleid.

3. Opdracht Waddenacademie

In het Uitvoeringsplan Waddenacademie (december 2005) staan de volgende taken voor de Waddenacademie genoemd:

1. Vraagarticulatie

a. Het bieden van inzicht in de regionale, nationale en internationale onderzoeksbehoefte:

- i) Fundamenteel Onderzoek. Hierin zijn met name de universiteiten en de para-universitaire instellingen (b.v. NIOZ, NIOO), redelijk autonoom. De onderzoeksvragen worden bottom-up in de wetenschappelijke gemeenschap gegenereerd met als belangrijkste doel het wetenschappelijk excelleren;
- ii) Toegepaste Onderzoek. Daarbij spelen een aantal taakinstituten van V&W (Deltares), VROM (RIVM) en LNV (IMARES), OC&W (RACM) een belangrijke rol. Uiteraard kan hier ook een rol zijn weggelegd voor regionale kennisinstellingen. Bij het formuleren van de beleidsrelevante onderzoeksvragen speelt een belangrijk deel van de vraagarticulatie zich binnen de departementen af. De Waddenacademie zou een rol kunnen spelen bij het faciliteren van de afstemming van de vraagarticulatie (op natuurwetenschappelijk, sociaal-economisch, technisch en cultuurhistorisch gebied);
- iii) Internationale dimensie. Een deel van het in Nederland uitgevoerde onderzoek zal van nut kunnen zijn voor het beheer van het gehele Waddengebied. Omgekeerd zal een deel van de in Duitsland en Denemarken gegenereerde kennis voor het Nederlandse deel van het Waddengebied relevant zijn. De Waddenacademie krijgt een rol in de aan het trilaterale overleg gerelateerde internationale wetenschappelijke conferentie.

In het kader van de trilaterale Waddenzeesamenwerking worden op ad-hoc basis workshops georganiseerd waar actuele ontwikkelingen in de Waddenzee aan de orde komen (recente voorbeelden zijn de lange-termijn afname van vogelpopulaties en de ontwikkeling van de Japanse oester). Het doel van deze workshops, waaraan wetenschappers en beleidsmakers deelnemen, is het formuleren van beleidsrelevante onderzoeksvragen. Samenwerking tussen de Waddenacademie en het CWSS bij deze organisatie kan zeer nuttig zijn,

b. Benodigd instrumentarium voor de vraagarticulatie:

- i) Nationale wetenschappelijke agendavorming middels Waddenzeedagen, in samenhang met de Noordzeedagen. Met onderscheiden aandacht voor:
  - o het fundamentele onderzoek zoals vervat in het Nationale Onderzoeksprogramma Kust in Zee (in samenspraak met NWO);
  - o toegepast en beleidsrelevant onderzoek in samenspraak met de vakdepartementen (LNV, VROM, V&W, EZ en OC&W);
- ii) Regionale vraagarticulatie in samenspraak met het RCW en waar relevant met regionale kennisinstellingen;
- iii) Internationale wetenschappelijke agendavorming via de aan het trilaterale overleg gerelateerde internationale wetenschappelijke conferentie.

2. Onderzoeksprogrammering

- a. Het produceren en beschikbaar maken van een overzicht van de nationale en internationale onderzoeksprogrammering (fundamenteel en toegepast onderzoek vanuit zowel het beleid als vanuit b.v. bedrijfsleven);
- b. Het behulpzaam zijn bij het identificeren van kennisleemtes door vraag en aanbod te vergelijken;
- c. Benodigd instrumentarium:
  - i) Nationaal en Internationaal (trilateraal) overleg over onderzoeksprogrammering
  - ii) Definitiestudies op terreinen van kennisleemtes
  - iii) Strategische onderzoeksbijeenkomsten

3. Communicatie

- a. Het communiceren over de onderzoeksprogrammering, onderzoeksresultaten en monitoringsgegevens naar (regionale) kennisinstellingen, overheden, bedrijfsleven, NGO's, het publiek en burgers;
- b. Het beschikbaar maken en bevorderen van de uitwisseling van informatie binnen het internationale Waddenonderzoek;
- c. Benodigd instrumentarium:
  - i) InterWad (electronische gegevensvoorziening en informatievoorziening via internet);
  - ii) Regionale kennistransfer middels regionale onderwijsinstellingen;
  - iii) Internationale seminars en bijeenkomsten.

4. Werkwijze

4.1 Vraagarticulatie

Met vraagarticulatie wordt het proces bedoeld waarin vragen vanuit de maatschappij worden vertaald in wetenschappelijke onderzoeksvragen. Hiervoor is een goed in- en overzicht in de wetenschappelijke wereld en een intensief contact met alle betrokken stakeholders nodig. De Waddenacademie wil voor de waddenregio deze belangrijke rol spelen door maatschappelijke vraagstukken die samenhangen met de omgevingskwaliteit van het waddengebied in wetenschappelijke vragen te vertalen en te gebruiken voor haar taken m.b.t. onderzoeksagendering. Het instrumentarium van de Waddenacademie voor het vraagarticulatieproces zou kunnen bestaan uit de organisatie van domeinfora (in de regio) waarin per kennisdomein (nationale) kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties, bedrijven en burgers bijeen worden gebracht rond een deel van de wadden problematiek (zie afbeelding 2). Strategische conferenties in de vorm van Waddenzee dagen (naar analogie van de Noordzee dagen) zouden aan dit idee vorm kunnen geven. Deze bijeenkomsten zouden ook een internationale pendant kunnen krijgen waarbij het samenbrengen van lokale en regionale bestuurders met onderzoekers uit Nederland, Duitsland en Denemarken een nuttige start zou kunnen vormen.

4.2 Onderzoeksagendering

Om een gezaghebbende positie op zowel het gebied van het fundamentele onderzoek als op het gebied van het beleidsondersteunende en toegepaste onderzoek in te nemen, maakt de Waddenacademie afspraken met de nationale onderzoeksorganisaties (NWO en KNAW) en de vakdepartementen over de jaarlijks te leveren producten. Gezamenlijk met de nationale onderzoeksorganisaties en de vakdepartementen ontwikkelt de Waddenacademie een jaarcyclus waarin de producten van de Waddenacademie worden verankerd in de NWO systematiek en het vraagarticulatie proces van de departementen. De Waddenacademie stemt haar activiteiten als verbindende schakel tussen de vragen vanuit de Waddenregio en de nationale (en eventuele internationale) kennisinstellingen af op deze jaarcyclus.

4.3 Communicatie

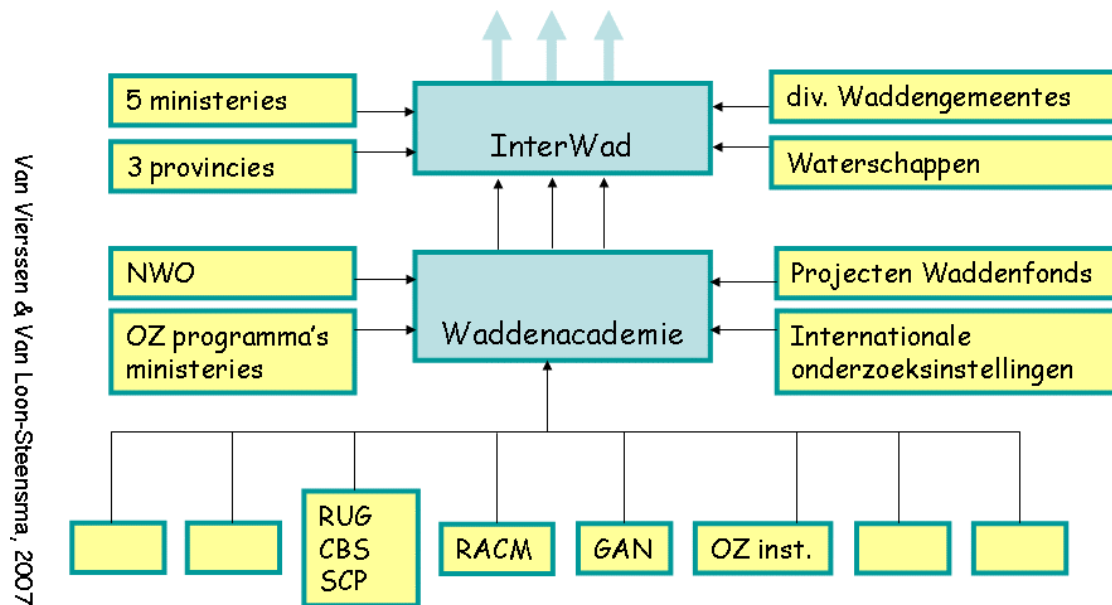
De ambitie van de Waddenacademie is om zich te ontwikkelen tot een faciliterende, gezaghebbende en gewaardeerde compacte organisatie die een verbinding vormt tussen wetenschap, overheid, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties met als doel om *de kennis van de natuur- en de sociaal economische ontwikkeling van de Waddenzee en het waddengebied te integreren en verder te versterken.*

Om dit te bereiken is een goede communicatie over de onderzoeksprogrammering, onderzoeksresultaten en monitoringsgegevens én het beschikbaar maken en bevorderen van uitwisseling van informatie binnen het internationale Waddenonderzoek een belangrijke doelstelling. De leden van de Waddenacademie zijn verantwoordelijk voor het wetenschappelijke niveau van de informatie die de Waddenacademie beschikbaar stelt en hebben in samenwerking met o.a. de Gegevensautoriteit een functie mbt de kwaliteitsborging van de beschikbaar gestelde informatie. De Waddenacademie zou een rol kunnen vervullen in het faciliteren van de processen waarin de verschillende partijen tot afspraken komen mbt validatie van gegevens. Daarmee zou de Waddenacademie zich op termijn kunnen ontwikkelen tot een gegevensautoriteit op het gebied van Waddenonderzoek.

Op dit moment wordt via de internetsite www.waddenzee.nl al veel informatie aangeboden.

De communicatietaken van de Waddenacademie zijn additioneel aan de huidige taken van InterWad. Voor deze communicatietaken worden jaarlijks afspraken met InterWad gemaakt. Daarnaast kan de Waddenacademie op *ad hoc* basis derden inschakelen op projectbasis.

Net zoals alle KNAW instituten krijgt de Waddenacademie een eigen website, die verbonden is met de website van de KNAW en andere KNAW instituten. Als webadres wordt www.waddenacademie.knaw.nl voorzien. Het beheer van de website kan door Interwad of door de KNAW worden verzorgd.

Afbeelding 4: Communicatie en informatie.

5. Relatie met de kennisinfrastructuur en de regio

De Waddenacademie is een organisatie die vanuit inhoudelijke domeinen is georganiseerd. De verbinding van de Waddenacademie met de kennisinstellingen verloopt daarom in principe via de activiteiten van de Waddenacademie: de op de vraagarticulatie en onderzoeksagendering gerichte processen. Tijdens het proces dat heeft geleid tot het oprichten van de Waddenacademie is herhaaldelijk de rol van de regionale kennisinstellingen aan de orde geweest. Daarbij zijn met name de volgende aspecten aan de orde gekomen:

- De uitdrukkelijke wens van de regionale kennisinstellingen het voortouw te kunnen nemen bij het oprichten en beheren van een kennisorganisatie die de eigen regio, streek en identiteit betreft;
- De uitdrukkelijke en soms vocaal schel gearticuleerde wens van sommigen binnen de regionale onderzoekswereld de middelen vooral aan te wenden voor de (eigen) onderzoeksambitie;
- De uitdrukkelijke wens van een aantal kennisintensieve NGO's die werkzaam zijn in het gebied (bijvoorbeeld Waddenvereniging en Staatsbosbeheer) dat de Waddenacademie vooral die vragen aan de orde zou moeten stellen die men regionaal en lokaal ook werkelijk relevant vindt;
- Wantrouwen tav de rol van de centrale overheid (Den Haag) als het gaat om de zeggenschap over de middelen in relatie tot de ervaren eigenheid van het waddengebied;
- De angst dat de Waddenacademie een bureaucratische oefening en bliksemafleider wordt, waarbij de werkelijke problematiek naar de achtergrond wordt gedrongen;

Door de bestuurlijk en technisch heldere randvoorwaarden die er door de politiek zijn opgelegd heeft de Waddenacademie de vorm gekregen die in dit ondernemingsplan zijn samengevat. Het zal een intermediaire en faciliterende organisatie zijn. De voorgestelde en uitgewerkte werkwijze is overigens niet per se in tegenspraak met het door de regionale kennisinstellingen verwoorde ambities. Door het gehanteerde model van de WA wordt echter vooral ingezet op een efficiënter en effectiever gebruik van de bestaande middelen en wordt de kenniswereld uitgedaagd met heldere boodschappen de samenleving te dienen in het maatschappelijk belang van een verantwoord beheer van het Waddengebied.

6. Bestuurlijke inrichting en organisatorische inbedding

6.1 Bestuurlijke inrichting en organisatie

Voorgesteld wordt om de Waddenacademie zowel organisatorisch als facilitair bij de KNAW in te bedden als afzonderlijk KNAW instituut. De taakstelling van de Waddenacademie past binnen de missie van de KNAW en sluit naar zijn aard aan op andere activiteiten van de KNAW, i.c. de activiteiten van het Rathenau Instituut en op de activiteiten op het terrein van Advies en Verkenning binnen het Bureau van de KNAW.

Door de Waddenacademie als afzonderlijk KNAW instituut in te richten, wordt de Waddenacademie zowel maatschappelijk als wetenschappelijk zichtbaar als onafhankelijke entiteit. Binnen de KNAW vormt de Waddenacademie samen met het Rathenau Instituut een cluster 'programmering & maatschappelijk debat'. De beide andere clusters binnen de KNAW, respectievelijk de instituten geestes- en sociale wetenschappen en instituten levenswetenschappen, zijn gericht op het zelf verrichten van onderzoek.

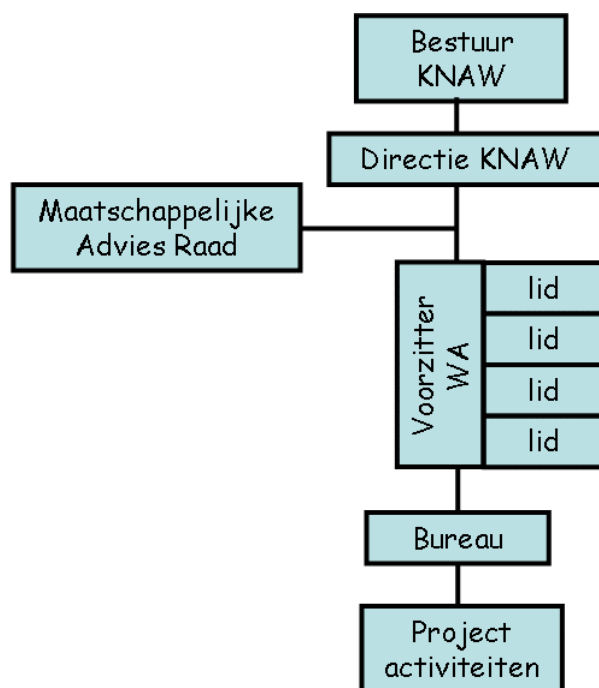
De Waddenacademie wordt gevormd door vijf leden die afkomstig zijn uit verschillende, voor het Waddengebied relevantie kennisdomeinen. De leden van de Waddenacademie worden onder verantwoordelijkheid van de KNAW door middel van een transparante procedure geselecteerd op aantoonbare wetenschappelijke excellentie, overzicht en (inter)nationaal wetenschappelijk gezag m.b.t. het waddenonderzoek op het gebied van ecologie, hydro-morfologie, kennis van de diepe ondergrond, sociaal-economische wetenschappen, cultuurhistorie of sociaal-culturele wetenschappen. De leden worden in principe voor vijf jaar voor 1 dag per week benoemd.

Ten behoeve van de werving- en selectieprocedure stelt de KNAW een benoemingsadviescommissie in, die de vacatures bekend maakt middels een advertentie in zowel de landelijke dagbladen als een aantal vaktijdschriften. De procedure dient tot een gemotiveerde voordracht te leiden van 5 kandidaten voor het lidmaatschap van de Waddenacademie. De leden van de Waddenacademie worden benoemd op voordracht van de benoemingsadviescommissie en nadat de maatschappelijke adviesraad door de KNAW in de gelegenheid is gesteld om over voorgenomen benoeming te adviseren.

De leden van de Waddenacademie kunnen bij de uitvoering van hun taken een beroep doen op een klein bureau dat bestaat uit een drietal medewerkers.

Om de Waddenacademie op organisatorisch niveau te verbinden met de waddenregio, wordt een maatschappelijke adviesraad ingesteld (zie paragraaf 6.2).

Net zoals bij andere KNAW instituten, vervult de KNAW de rol van zowel inhoudelijk als beheersmatig toezichthouder. De Waddenacademie is geen zelfstandige rechtspersoon. Wel krijgt de voorzitter van de Waddenacademie dezelfde (beheers) bevoegdheden als een directeur van een KNAW-instituut. De voorzitter rapporteert rechtstreeks aan de directie KNAW. De voorzitter van de Waddenacademie wordt gekozen uit de leden van de Waddenacademie (die gezamenlijk het bestuur van de Waddenacademie vormen).

Afbeelding 5: Organisatieschema Waddenacademie.

In het geval van de Waddenacademie is de Provincie Fryslân, mede namens de KNAW, de penvoerder van de subsidieaanvraag voor het project Waddenacademie bij het Waddenfonds. Bij honorering vanuit het Waddenfonds leidt het project Waddenacademie tot een afzonderlijk instituut dat onder verantwoordelijkheid van de KNAW valt. Alle kosten die door de KNAW worden gemaakt ten behoeve van het inrichten en het onderhouden van de Waddenacademie zijn onderdeel van de projectbegroting Waddenacademie en maken deel uit van de subsidieaanvraag bij het Waddenfonds. Net zoals nagenoeg alle andere KNAW instituten, is de Waddenacademie geen zelfstandige rechtspersoon. Voor het afzonderlijke KNAW instituut Waddenacademie wordt door de KNAW echter een gespecificeerde administratie bijgehouden die voldoet aan de door de ‘Subsidieregeling Wet op het Waddenfonds’ gestelde criteria.

6.2 Wetenschappelijke en maatschappelijke borging

Als instrument om de Waddenacademie op organisatorisch niveau te verbinden met de waddenregio, wordt een maatschappelijke adviesraad ingesteld. Hoewel de KNAW de rol van zowel inhoudelijk als beheersmatig toezichthouder op de Waddenacademie vervult, heeft deze maatschappelijke adviesraad o.a. een zwaarwegende adviesrol m.b.t. de jaarplannen van de Waddenacademie.

Een belangrijke taak voor deze adviesraad bestaat uit het letten op de maatschappelijke relevantie van de geplande activiteiten van de Waddenacademie. De doelstellingen van het Waddenfonds (zoals beschreven in o.a. het ‘Uitvoeringsplan Waddenfonds’) vormen daarbij het kader en een belangrijk criterium voor beoordeling en advisering m.b.t. de jaarplannen van de Waddenacademie. Ook wordt de jaarlijkse inhoudelijke rapportage van de Waddenacademie besproken met de maatschappelijke adviesraad alvorens het door de KNAW aan de voor het Waddenfonds verantwoordelijk minister wordt gestuurd. De leden van de maatschappelijke adviesraad dienen daarom gezaghebbende personen te zijn die beschikken over een brede visie en een goed overzicht in de voor de waddenregio relevante thema’s.

Als voorzitter van deze maatschappelijke adviesraad fungeert de commissaris van de Koningin van de Provincie Fryslân. De andere commissieleden worden gezocht vanuit o.a. i) een academische en bestuurlijke achtergrond, ii) het internationale waddenveld (bijvoorbeeld vanuit het Wadden Sea Forum), iii) maatschappelijke organisaties die met name op het terrein van de hoofdfunctie van de Waddenzee (natuur) actief zijn (bijvoorbeeld Staatsbosbeheer) en iv) een sociaal-economische of financiële achtergrond.

De leden van de maatschappelijke adviesraad worden in overleg met de voorzitter van de maatschappelijke adviesraad, door de KNAW benoemd. De maatschappelijke adviesraad telt maximaal 7 leden, en komt ca. 3 à 4 maal jaar, doch minstens twee maal per jaar bijeen. De leden worden in principe voor een periode van 5 jaar benoemd, met de mogelijkheid tot herbenoeming.

Net als andere KNAW instituten, zal de Waddenacademie in opdracht van de KNAW periodiek worden geëvalueerd op de inhoudelijke kwaliteit van haar producten en diensten. Vanwege de specifieke taakstelling van de Waddenacademie dient deze evaluatie wel in perspectief te zijn met de kaderstelling vanuit het Waddenfonds. Voorgesteld wordt daarom om vanwege de termijn in het 'Uitvoeringsplan Waddenfonds', een evaluatieperiode van 5 jaar te hanteren. In de evaluatie zal de maatschappelijke impact van de Waddenacademie een belangrijke rol krijgen. In bijlage 3 staat een voorstel voor de evaluatiecriteria beschreven. De maatschappelijke adviesraad zal een belangrijke rol vervullen in het evaluatieproces. De evaluatie kan door de KNAW vervolgens worden gebruikt bij de financieringsaanvraag vanuit het Waddenfonds voor de volgende periode (jaar 2013-2018).

6.3 Rapportagestructuur

Zoals genoemd wordt de Waddenacademie ingericht als afzonderlijke KNAW-instituut en is de KNAW daarmee feitelijk de uitvoerder van het project Waddenacademie. De voorzitter van de Waddenacademie rapporteert rechtstreeks aan de directie KNAW. De leden hebben een onafhankelijke positie die vergelijkbaar is aan die van wetenschappers binnen een gemiddelde kennisorganisatie: met gevoel voor verhoudingen op een verantwoorde, onafhankelijke wijze de wetenschap dienen. Voor de Waddenacademie wordt door de KNAW een gespecificeerde administratie bijgehouden die voldoet aan de door de 'Subsidieregeling Wet op het Waddenfonds' gestelde criteria. De administratie is zodanig ingericht dat daaruit te allen tijde op eenvoudig en duidelijke wijze alle projectkosten kunnen worden afgelezen, gespecificeerd overeenkomstig de in de ministeriële regeling onderscheiden kostensoorten. Voor de door het Waddenfonds verplicht gestelde verantwoording van de personeelskosten dient voor iedere werknemer een sluitende tijdschrijving van de vastgestelde urenverantwoording per werknemer aanwezig te zijn.

De KNAW brengt eenmaal per jaar schriftelijk verslag uit aan de voor het Waddenfonds verantwoordelijke minister omtrent de uitvoering van het project Waddenacademie, met inbegrip van een vergelijking van die uitvoering met het projectplan en de bij de subsidieverlening vermelde raming van de projectkosten.

De KNAW verleent op verzoek van de minister alle medewerking aan een door de minister ingesteld evaluatieonderzoek, bedoeld om te beoordelen in welke mate de subsidieontvanger bij het uitvoeren van het project een toegevoegde waarde heeft geleverd aan de doelstellingen van artikel 2, tweede lid van de Wet op het Waddenfonds.

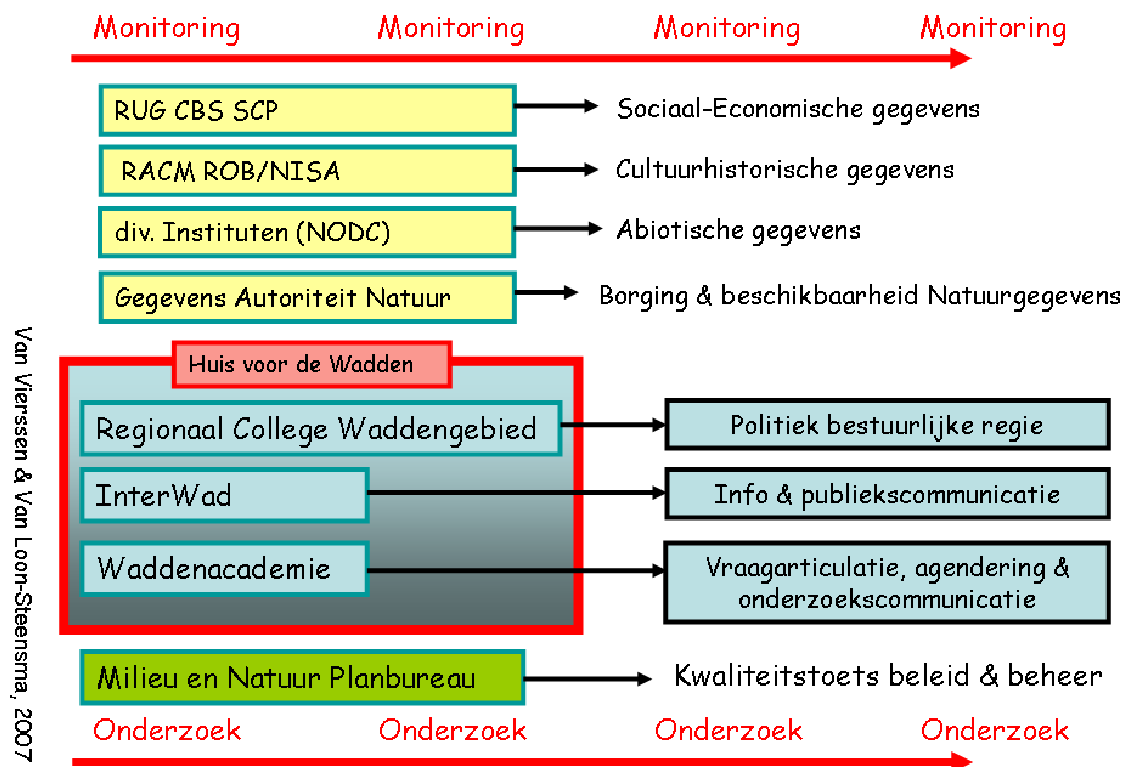
Beleidsmatig gezien lijkt het verstandig de effectiviteit van het waddenzeebeleid middels de MNP cyclus van balansen en verkenningen te laten evalueren en monitoren. In overleg met de directeur van het Milieu Natuur Planbureau is gesproken over de mogelijkheid en wenselijkheid het nationale waddenbeleid en de daarmee samenhangende Nederlandse bijdrage aan het tri-laterale overleg en beleid (Nederland, Duitsland en Denemarken) op de

bovengeschetse wijze op te nemen in de rapportagestructuur en systematiek van het MNP. Daar is positief op gereageerd. De gemeenschappelijke beelden over de gewenste eindsituatie is als volgt samen te vatten:

- Het MNP neemt de Waddenzee op als expliciet ruimtelijk aandachtspunt in haar systematiek van balansen en verkenningen;
- Het MNP ondersteunt in dat verband het synchroniseren in de tijd van het rapporteren over de toestand van de Waddenzee middels het trilaterale overleg, het tot stand brengen van het Wadden Sea Quality Status Report en de eigen MNP rapportage. Dit alles met het oog op het voorkomen van dubbelingen in acties en het ontwikkelen van een synergetisch verband tussen de nationale (MNP) en internationale (CWSS) inspanningen op dit terrein;
- De Wadden Academie zal in overleg met MNP, NWO en de vakdepartementen (met name LNV, VROM, VenW) jaarlijks tot een gemeenschappelijke vaststelling komen van de kennisleemtes op onderzoeksgebied;
- MNP zal mede op basis hiervan de inzet van haar eigen onderzoeksmiddelen en de onderzoeksaansturing van anderen kunnen aanscherpen;
- Er dient een samenhangende kwaliteitsborging op het gebied van monitoring en databeheer te komen voor de datasets de Waddenzee betreffende. De aanzet hiertoe door LNV met het instellen van een Gegevens Autoriteit Natuur wordt daarbij gezien als een belangrijke stap voorwaarts.

In de Planning & Control zijn functioneel twee cycli te onderscheiden. Bedrijfsmatig regelt de Waddenacademie zich in op de interne P&C cyclus van de KNAW. Extern is het van groot belang dat de P&C zich aantakt op een aantal externe cycli. Daarbij moet gedacht worden aan de onderzoek programmerings cycli van NWO, de jaarlijkse vraagarticulatie bij de vakdepartementen (als voorbeeld bij LNV de Strategische Conferenties) en in de sfeer van rapportages van het MNP aan de balansen en verkenningen.

Afbeelding 6: Rapportagestructuur.

6.4 Personeelsplan

Zoals genoemd, wordt de Waddenacademie gevormd door 5 leden die afkomstig zijn uit verschillende, voor het Waddengebied relevante kennisdomeinen. Een lid van de Waddenacademie is een excellente wetenschapper die beschikt over (inter)nationaal wetenschappelijk gezag m.b.t. het Waddenonderzoek op het gebied van ecologie, hydro-morfologie, kennis van de diepe ondergrond, sociaal-economische wetenschappen, cultuurhistorie of sociaal-culturele wetenschappen en die voor een bepaalde periode (van 5 jaar) wordt benoemd om één dag per week te besteden aan de taken van de Waddenacademie.

Als de Waddenacademie haar taken effectief wil uitvoeren, is een minimum tijdsinzet van 1 dag per week van ieder lid van de Waddenacademie een basisvoorwaarde. Door een benoeming van 5 jaar wordt flexibiliteit in de in de Waddenacademie vertegenwoordigde kennis mogelijk en wordt tegelijkertijd voorkomen dat vanwege te snelle wisseling ervaring verloren gaat en té veel tijd en middelen worden besteed aan een 'inwerkperiode'. Vanzelfsprekend vormt de subsidietoekenning vanuit het Waddenfonds de randvoorwaarde voor de benoemingsperiode.

Van de leden van de Waddenacademie wordt verwacht dat ze behalve over een aantoonbare wetenschappelijke achtergrond in de eigen discipline, ook beschikken over een breed wetenschappelijk overzicht en inzicht in raakvlakken met andere disciplines. Daarnaast wordt van de leden verwacht dat ze aantoonbaar beschikken over een uitgebreid wetenschappelijk, beleidsgerelateerd en maatschappelijk netwerk en met de nodige takt kunnen opereren. De 5 leden van de Waddenacademie vormen het bestuur van de Waddenacademie en kiezen een voorzitter uit hun midden.

De leden van de Waddenacademie kunnen bij de uitvoering van de taken van de Waddenacademie een beroep doen op een klein bureau dat bestaat uit een drietal medewerkers. Deze medewerkers houden zich bezig met de ondersteuning bij de vraagarticulatie en de onderzoeksprogrammering en het uitvoeren van operationele taken. Gedacht wordt aan 1 fte hoofd bureau Waddenacademie, 1 fte beleidsmedewerker en aan 1 fte management assistente. Het hoofd bureau Waddenacademie wordt door de voorzitter van de Waddenacademie aangestuurd. Het hoofd en de beleidsmedewerker dienen te beschikken over een passende wetenschappelijke achtergrond en over relevante ervaring. Eventueel is een invulling van de beleidsmedewerkerfunctie van 2 x 0,5 fte mogelijk.

Vanwege de taken die de leden onder de vlag van de KNAW zullen vervullen zullen de leden van de Waddenacademie gedetacheerd worden bij de KNAW, c.q. de Waddenacademie. De genoemde medewerkers van het Bureau Waddenacademie worden bij de KNAW aangesteld. In dat verband is het relevant te vermelden dat de KNAW de CAO van de Nederlandse Universiteiten volgt.

Naar verwachting zal de aanstelling van de leden van de Waddenacademie plaatsvinden op basis van een detacheringovereenkomst met de reguliere werkgever van de leden. Dit betekent dat de honorering van de inzet voor de Waddenacademie aan zal moeten sluiten bij de beloning vanuit de bestaande werkring. Het is daarom moeilijk om een indicatie van de functieschalen van de leden van de Waddenacademie te geven, maar een gemiddeld BBRA schaalniveau 16 ligt voor de hand.

Tabel: Personeelsbezetting Waddenacademie

Functie	Taken	Tijd	Niveau Indicatie
voorzitter Waddenacademie	<ul style="list-style-type: none"> * verantwoordelijk voor aansturen vraagarticulatie, onderzoek agendering en communicatie op de respectievelijke kennisdomein; * aansturen hoofd bureau Waddenacademie; * qq lid Commissie van Wijzen van het Waddenfonds; * rapportage aan directie KNAW. 	0,2	pm
leden (vier) Waddenacademie	<ul style="list-style-type: none"> * verantwoordelijk voor vraagarticulatie, onderzoek agendering en communicatie op relevante kennisdomein. 	4 x 0,2	pm
hoofd bureau	<ul style="list-style-type: none"> * zorgdragen voor de efficiënte inzet van medewerkers en middelen binnen het bureau; * ondersteunen van leden Waddenacademie bij de uitvoering van hun taken; * opstellen van een activiteitenplan bureau Waddenacademie; * contact maken en houden met alle regionale, nationale en internationale betrokken partijen; * opstarten en fungeren als contactpersoon voor door de Waddenacademie uitgezette projecten; * organiseren van congressen en lezingen; * rechterhand van de voorzitter; Waddenacademie bij het profileren van de rol WA; * secretaris van de maatschappelijke advies Raad Waddenacademie en van het bestuur Waddenacademie dat bestaat uit de leden. 	1,0	13
beleidsmedewerker	<ul style="list-style-type: none"> * ondersteunen van leden en het hoofd bureau Waddenacademie bij de uitvoerende taken van de Waddenacademie; * assisteren bij het contact maken en houden met alle regionale, nationale en internationale betrokken partijen; * opstarten en fungeren als contactpersoon voor door de Waddenacademie uitgezette projecten; 	1,0	11
Management Assistent Waddenacademie	<ul style="list-style-type: none"> * ondersteunen leden en medewerkers bureau Waddenacademie; * verzorgen in- en uitgaande correspondentie; * voorbereiden en organiseren vergaderingen en bijeenkomsten; * vangt bezoekers op, beantwoordt telefoonverkeer en beheert agenda's; * archiefbeheer en administratieve projecten; * in voorkomende gevallen projectsecretariaat van uitgezette projecten; 	1,0	6

6.6 Stappenplan

Begin mei 2007 is door de minister van VROM besloten dat het Waddenfonds in het najaar 2007 partieel wordt opengesteld voor projecten die niet strijdig zijn met de staatssteunkaders. Gezien de te doorlopen procedure ligt het daarom in de verwachting dat de Waddenacademie begin 2008 van start kan gaan. In het licht van de regionale ambities wordt dat tijdstip als (te) laat ervaren. Veel spelers binnen het domein zijn inmiddels overtuigd van de mogelijk nuttige rol van de Waddenacademie, maar zien de vertraging waarmee het opstarten van het Waddenfonds geconfronteerd wordt als een reëel gevaar voor de acceptatie van de Waddenacademie. Snelheid en daadkracht lijkt geboden wil het concept van een Waddenacademie regionaal en op nationaal niveau geaccepteerd of zelfs omarmd worden. In relatie hiermee wordt voorgesteld om over te gaan tot het oprichten van een Waddenacademie i.o., die lopende de Waddenfonds aanvraag tot het instellen van een Waddenacademie een aantal (voorbereidende) taken ervan kan waarnemen.

Het traject tot het formeel instellen van de Waddenacademie als uitkomst van een ingediend Waddenfonds project ziet er daarmee als volgt uit.

Tot ca. 11 mei 2007:	Vorbereiden en opstellen Ondernemingsplan Waddenacademie t.b.v. de aanvraag Waddenfonds
ca. 11 mei 2007:	opsturen van Ondernemingsplan Waddenacademie aan de Minister van VROM met een voorstel om te starten met een Waddenacademie i.o.
ca.1 juni 2007:	instellen Waddenacademie i.o. en wervingsprocedure voor (tijdelijke) staf Waddenacademie i.o. en instellen deel maatschappelijke adviesraad Waddenacademie
najaar 2007:	indienen van het voorstel bij het Waddenfonds (voor de door het Waddenfonds bepaalde initiële subsidietermijn van 5 jaar met als doel om bij positieve evaluatie vervolgsubsidie aan te vragen);
begin 2008:	Verwachte beschikking tot subsidieverlening (voor een initiële periode van 5 jaar);
begin 2008:	Werving en selectie van overige leden Waddenacademie en personeel bureau Waddenacademie;
begin 2008:	Instellen voltallige Maatschappelijke Adviesraad Waddenacademie;
begin 2008:	Start Waddenacademie

Zie verder hoofdstuk Jaarplannen.

De voltallige Maatschappelijke Adviesraad wordt zo spoedig mogelijk na de subsidiebeschikking ingesteld.

Zoals genoemd, worden de leden van de Waddenacademie in principe voor een bepaalde termijn (5 jaar) benoemd. Voor de continuïteit is het belangrijk dat de termijn van alle 5 leden van de Waddenacademie niet op hetzelfde moment verstrijkt. Dit kan worden gerealiseerd door in eerste instantie 3 of 4 leden van de Waddenacademie te benoemen waarvan enkele leden gedurende de opstartfase van de Waddenacademie meer tijd kunnen inzetten om de Waddenacademie verder vorm te geven. De overige leden kunnen dan op een later moment worden benoemd. Uitgangspunt is dat de jaarlijkse totale tijdsinzet van de leden van de Waddenacademie 1 fte bedraagt (= 5 x 0,2 fte). Vanzelfsprekend vormt de subsidietermijn van het Waddenfonds de randvoorwaarde voor de benoemingen.

6.8 Beheer

Omdat de Waddenacademie wordt ingericht als een afzonderlijk KNAW instituut, zijn de regels en richtlijnen van de KNAW van toepassing. De KNAW volgt de CAO Nederlandse Universiteiten.

Voorgesteld wordt dat de Fryske Akademy de personele en de financiële administratie en ondersteuning verzorgt en dat de Fryske Akademy een aantal bedrijfsvoeringstaken vervult voor de Waddenacademie (opstellen begroting, kwartaalrapportages, jaarrekeningen, e.d.). De kosten voor deze ondersteuning worden opgenomen in de projectbegroting van de Waddenacademie.

7. Huisvesting

De huisvesting van de Waddenacademie dient geheel afgestemd te worden op de missie, de taken en de vorm de Waddenacademie.

Vanzelfsprekend moet de Waddenacademie om een goede verbinding te vormen tussen de vragen vanuit de Waddenregio en de nationale (en eventueel internationale) kennisinstellingen en het helpen articuleren van de in het Waddengebied levende onderzoeksvragen, in het Waddengebied gehuisvest te zijn. Bij voorkeur op een locatie waarbij synergievoordelen met andere, functioneel complementaire organisaties te behalen zijn.

Door het Regionaal Coördinatiecollege Waddengebied (RCW) is besloten om de belangrijkste Waddenorganisaties vanaf 1 januari 2007 gezamenlijk te huisvesten in het 'Huis voor de Wadden'. Dit om het Waddengebied een duidelijk aanspreekpunt te geven in de regio, en de verwachting dat het samenbrengen van uitvoeringsorganisaties op termijn tot een meer vanzelfsprekende samenwerking zal leiden. De volgende organisaties zijn in het 'Huis voor de Wadden', een historisch pand van de Stichting het Old Burger Weeshuis aan de Nieuwstad 108 in Leeuwarden, ondergebracht:

- het secretariaat van het RCW (per 1 januari 2007)
- het programmabureau InterWad: www.waddenzee.nl (per 1 januari 2007)
- de uitvoeringsorganisatie van het Waddenfonds (1^e helft 2007)
- de secretariaten van de Adviescommissie en Regiocommissie Waddenfonds (1^e helft 2007)

In het 'Huis voor de Wadden' zijn inmiddels een aantal ruimtes voor de Waddenacademie i.o. voorzien.

De Waddenacademie wordt een flexibele organisatie die verbindingen legt en anderen ondersteunt door o.a. het beschikbaar maken van informatie, het geven van adviezen, het maken van overzichten en het opstellen van een onderzoeksagenda op basis van vragen vanuit de Waddenregio. De huisvesting van de Waddenacademie dient hierop afgestemd te zijn. Goede (digitale) faciliteiten en moderne (virtuele) vergadermogelijkheden zijn randvoorwaarden. Vanwege de part-time aanstellingen worden de leden van de Waddenacademie op basis van een 'flex-plek concept', compact in het 'Huis voor de Wadden' gefaciliteerd. Door het bieden van goede digitale faciliteiten zoals e-platforms en gezamenlijke digitale werkruimte, is het mogelijk om daadwerkelijk verbindingen te leggen met allerlei betrokkenen binnen het kennisdomein en de Waddenacademie uit te breiden tot een (deels virtuele) organisatie die alle voor het Waddengebied belangrijke domeinen bestrijkt.

Voor het aanbieden van de diverse specifieke digitale faciliteiten wordt aan InterWad gedacht, die al in het 'Huis voor de Wadden' is gehuisvest. Als KNAW instituut maakt de Waddenacademie deel uit van het netwerk van de KNAW.

Vanzelfsprekend zijn voor de drie bureaumedewerkers wel vaste werkplekken nodig.

Via het huren van kantoorruimte in het 'Huis voor de Wadden' worden voorzieningen geregeld en verrekend m.b.t.:

- inrichting werkplek (bureau, bureaustoel, kasten, PC of laptop)
- automatisering
- print- en kopieerfaciliteit
- catering
- vaste telefoonaansluitingen
- elektriciteit, water, verwarming, etc.
- onderhoud van groen

- beveiliging
- schoonmaak
- verzekeringen
- vergaderruimte (vergadertafels, stoelen, flip-over, beamer)

Tabel : benodigde ruimte en faciliteiten

Functie	Faciliteiten/ voorziening
voorzitter en leden (vijf personen)	flex-werkplek (in totaal ca. 20 m2 met 2 flex-werkplekken en voldoende kastruimte)
	5 Laptops
	digitale voorzieningen om gezamenlijk te werken, informatie op te bewaren en met elkaar te delen
	reis- en verblijfkosten
medewerkers (3 fte)	3 vaste werkplekken (in totaal ca. 32 m2 en voldoende kastruimte)
	3 PC's of Laptop
	digitale voorzieningen om gezamenlijk te werken, informatie op te bewaren en met elkaar te delen
ontvangst- en informatievoorziening (bij voorkeur gezamenlijk met andere organisaties in 'Huis voor de Wadden')	ruimte met balie en toegang voor publiek tot zowel digitale als gedrukte informatie (Waddenbibliotheek/infotheek)
vergader/overlegruimte	vergaderkamer voor ca. 10 personen
	grotere vergaderruimtes worden <i>ad hoc</i> gehuurd (bv bij de Fryske Akademy)

8. Meerjarenplan

In de jaarplannen worden de mijlpalen voor jaar 1 t/m 5 opgenomen. Deze mijlpalen gelden o.a. als criteria waarop de Waddenacademie door het Waddenfonds wordt beoordeeld. Voor elk jaar wordt door de Waddenacademie een gedetailleerd jaarplan opgesteld dat nadat het voor advies aan de Maatschappelijke Adviesraad is voorgelegd, door de KNAW vast dient te worden gesteld.

Jaar 1:

- verder inrichten van de Waddenacademie (o.a. uitvoeren werving- en selectieprocedure)
- overzicht maken van stakeholders op alle 5 kennisdomeinen:
  - (inter)nationale wetenschappers (namen en instituten)
  - overheid (namen en (regionale, nationale en internationale overheidsinstelling)
  - maatschappelijke organisaties
  - belanghebbenden, bedrijven (regio)
  - onderwijs (opleidingen en instellingen)
- overzichten maken van organisaties en instellingen die beschikken over relevante informatie (onderzoeksresultaten, monitoringsgegevens) en maken van afspraken over beschikbaar stellen van informatie
- (beginnen met) ontwikkeling van een lange termijn visie (in relatie met doelen Waddenfonds)
- maken van afspraken met de nationale onderzoeksorganisaties (NWO) en de departementen LNV, VROM en V&W over de jaarlijks te leveren producten
- maken van afspraken met de vakdepartementen over de 'Terms of Reference' van de te leveren producten en de wijze waarop de vakdepartementen de door de Waddenacademie opgestelde onderzoeksprogrammering zullen inzetten
- beoordelen van de kenniscomponent in bij het Waddenfonds ingediende uitvoeringsgerichte projecten
- organiseren van activiteiten tbv vraagarticulatie zoals bijeenkomsten in de regio (domein fora), de Waddendagen, Summerschool
- activiteiten tbv de onderzoeksprogrammering (o.a. uitzetten van opdrachten voor analyses en definitiestudies)
- project initiëren of ondersteunen voor het managen van data
- ontwerpen van een website (en indien mogelijk al vullen met informatie)
- maken van een brochure
- verder uitwerken van het plan voor het daaropvolgende jaar

Jaar 2 t/m 4:

- zie activiteiten jaar 1
- internationaal positioneren van de Waddenacademie dmv maken afspraken op trilaterale regeringsbijeenkomst (in 2009)
- Plannen van activiteiten in samenspraak met leden Waddenacademie

Jaar 5:

- evaluatie door KNAW
- voorbereiden vervolg aanvraag Waddenfonds

9. (voorlopige) Begroting

Voor alle kosten die ten behoeve van de uitvoering van het project Waddenacademie worden gemaakt, wordt subsidie aangevraagd. De Waddenacademie is immers een nieuwe en additionele organisatie. Volgens de (concept) Subsidieregeling Wet op het Waddenfonds worden als subsidiabele kosten aangemerkt:

- personeelskosten, waarbij uitgegaan wordt van een uurloon berekend op basis van het jaarloon bij een volledige dienstbetrekking volgens de loonstaat van het betrokken personeel, verhoogd met de wettelijke dan wel de op grond van een individuele of collectieve arbeidsovereenkomst verschuldigde opslagen voor sociale lasten;
- kosten van verbruikte materialen en verbruikte hulpmiddelen
- afschrijvingskosten op basis van de economische levensduur, dan wel leasekosten van duurzame goederen, voor de duur van het project;
- kosten van aan derden uitbestede activiteiten mits sprake is van marktconforme prijzen;
- redelijke kosten in verband met publiciteit voor het project;
- een opslag van algemene kosten, groot 20% van de personeelskosten.

De subsidie bedraagt maximaal 90% van de subsidiabele kosten. De benodigde cofinanciering (10% van projectkosten) wordt beschikbaar gesteld door de Provincie Fryslân.

In onderhavige tabel wordt een indicatie van de kosten van de Waddenacademie gegeven. Naar verwachting zal de (voorlopige) begroting nog worden aangepast op basis van de ervaringen binnen de Waddenacademie i.o.

Tabel: Voorlopige Begroting Waddenacademie jaar 1 t/m 5.

		kosten (Keuro)	subsidie Waddenfonds (Keuro)	co-financiering (Keuro)
Jaar 1	initiële kosten inrichting kantoorruimte	20		
	initiële kosten organisatie	20		
	personele lasten Voorzitter en leden	123		
	personele lasten Medewerkers bureau	192,5		
	presentiegelden Maatschappelijke Adviesraad	10		
	facilitaire ondersteuning door de Fryske Akademy	38,5		
	huisvestingskosten en voorziening 'Huis voor de Wadden' (73 m2 in Huis voor de Wadden)	21,055		
	reis- en verblijfkosten leden en medewerkers Waddenacademie (ca. Keuro 0,5 per maand per lid)	30		
	kosten repro/materialen e.d.	25		
	ICT-beheer werkplek,	12		

	internetaansluiting gebruik 'VIP' kamers (= gezamenlijke werkruimte op internet)			
	ontwikkelen website	11		
	ontwikkelen huisstijl	9		
	ontwikkelen brochure	40		
	organisatie 'domein-bijeenkomsten'	50		
	organiseren nationale workshop (Waddendagen)	25		
	project initiëren of ondersteunen voor het managen van data	130		
	Project(en) X	103		
	Definitiestudie(s) XX	140		
<i>Subtotaal</i>		1000	900	100
jaar 2	personele lasten en vaste kosten voor gebruik gebouw en faciliteiten (zie begroting jaar 1)	452		
	projecten, definitiestudies, organisatie bijeenkomsten tbv vraagarticulatie en agendering, verder ontwikkelen en vullen website	548		
<i>Subtotaal</i>		1000	900	100
jaar 3	zie jaar 2	1000	900	100
jaar 4		1000	900	100
jaar 5		1000	900	100
Totaal jaar 1 t/m 5		5000	4500	500

10. Risico's voor het realiseren van de Ambities van de Waddenacademie

Wordt tzt uitgewerkt tbv projectaanvraag voor Waddenfonds. Belangrijk voor het slagen van de Waddenacademie is dat geschikte kandidaten worden gevonden die voldoen aan de zware eisen die aan de leden worden gesteld. Daarnaast moet de Waddenacademie daadwerkelijk van de andere betrokken organisaties en instituties de functie krijgen die ze voor zichzelf ziet.

Bijlagen

Bijlage 1: Reactie Minister van VROM d.d. 11 april 2006 op het advies 'Uitvoeringsplan Waddenacademie' (december 2005)

Bat 08693

De Commissaris van de Koningin in
de provincie Fryslan
de heer drs. E.H.T.M. Nijpels
Postbus 20120
8900 HM Leeuwarden

PROVINSJE FRYSLAN		
Doc. nr.:	6382g	
Class. nr.:		
Ingek.:	14 APR 2006	
Afdeling:	WW/KST	
Beh. door:	Afd. Hoofd	AWB...welen
voor kenn. sg. aangenomen/tel. afgedaan		

Directoraat-Generaal Ruimte
Programmebureau Wadden

Pijnstraat 8
Postbus 20951
2500 EZ Den Haag
Interne postcode 365

Telefoon 070-339 30 94
Fax 070-339 21 66
www.vrom.nl

KOPIE NAAR ARCHIEF KABINET

Waddenacademie

Datum	Kenmerk	Afschrift aan
11 april 2006	DGR/WAD/2006254892	de Ministers van LNV, Fin. en EZ, de Staatssecretarissen van V&W en OC&W, de Colleges van GS van Noord-Holland en Groningen en het RCW
Uw brief	Uw kenmerk	
18 december 2005 en 10 februari 2006	604602, resp. 629882 / 629883	

Geachte heer Nijpels,

Het rapport van de heer Van Vierssen 'Uitvoeringsplan Waddenacademie' met uw bijgaande brief heb ik in dank aanvaard.

De verdienste van dit rapport lijkt mij vooral te liggen in het feit dat er voor alle partijen een realistischer beeld is ontstaan van het Waddenfonds, zoals een slotconclusie van het rapport luidt. Het onderhavige rapport komt overeen met de gedachten die bij het kabinet en het Regionaal Coördinatiecollege Waddengebied leven over de Waddenacademie als een faciliterende organisatie met drie ondersteunende hoofdtaken: vraagarticulatie, onderzoeksprogrammering en communicatie. Het is daarbij van belang dat de onafhankelijke status van de Waddenacademie goed wordt geborgd.

Met deze aanzet kan ik me goed verenigen. Dit geldt nog niet voor de uitwerking, gezien alle punten die ik in mijn brief van 19 augustus 2005 heb aangegeven. Er zal nog het een en ander gespecificeerd moeten worden voordat de Waddenacademie van start kan gaan. Deze nadere uitwerking t.o.v. het onderhavige rapport maakt onderdeel uit van de voorwaarden die ik in de brief van 19 augustus 2005 met bijbehorende bijlage heb gegeven.

Ik ga puntsgewijs in op de aandachtspunten die ik van belang acht bij de nadere uitwerking.

Opzet Academie

In het rapport worden voor het bestuur van de academie geen andere opties gegeven dan die met een bestuur van 5 leden die voor drie jaar worden benoemd. Dit roept de vraag op of deze opzet voldoende flexibel is om de vele verschillende disciplines en kennisterreinen en de internationale wetenschappelijke wereld aan te kunnen spreken. Misschien geeft het op ad hoc basis 'invliegen' van de vereiste kennis daarvoor een betere mogelijkheid. Een opzet met 5 leden, voor langere tijd benoemd, zou wellicht te staats kunnen zijn. Ik zou me kunnen voorstellen dat na de startfase van de Waddenacademie het aantal bestuursleden nog wordt verhoogd binnen de beoogde totale formatie van 1 fte. waarmee een breder spectrum kan worden bestreken en op ad hoc behoeften kan worden ingespeeld. Ik denk dan met name aan onderzoeksvelden als ecologie, hydro-morfologie, diepe ondergrond, beleevingswaarde, en aan vraagstukken op sociaal-economisch, sociaal cultureel en cultuur historisch terrein.

Ministerie van VROM →

staat voor ruimte, wonen, milieu en rijksgebouwen. Beteld maken, uitvoeren en handhaven. Nederland is klein. Denk groot.

Overigens zullen de doelen die de Waddenacademie zich stelt zodanig geformuleerd moeten worden dat zij bij de evaluatie na enkele jaren als criteria kunnen worden gehanteerd. Ik kan mij vinden in de opzet voor een kleine Raad van Toezicht zoals in uw begeleidende brief staat aangegeven en waarmee met uw voorzitterschap tevens de relatie met de regio tot uitdrukking komt. Ook steun ik de facilitaire inbedding van de Waddenacademie in de KNAW.

Inbedding Academie

Het rapport gaat niet inhoudelijk in op de relatie met de 6 instellingen die in de Stuurgroep hebben geparticipeerd, noch op die met andere instellingen. We zullen er oog voor moeten hebben dat de onderzoekswereld nader van de missie van de Waddenacademie moet worden overtuigd en het gevoel moet krijgen op nuttige wijze te worden ondersteund. Wat het Rijk betreft heb ik in mijn brief van 19 augustus 2005 de bereidheid uitgesproken om de van Rijksoverheid uitgaande onderzoeksopdrachten voor coördinatieadvies aan de academie voor te leggen, waarbij het allereerst zal gaan om het vermijden van dubblures en het vullen van eventuele lacunes.

In het uitvoeringsplan zou ook de relatie tussen Waddenacademie en Delta Instituut nader kunnen worden uitgewerkt, evenals de verhouding tot andere kennisinstellingen en het initiatief van NWO om te komen tot een regioorgaan Kust- en Zeeonderzoek. Al met al zou een concrete omschrijving welkom zijn van de wijze waarop de Waddenacademie de verbinding tussen vraagpartijen en onderzoeksinstituten zou kunnen leggen en de rol kan opvatten van coördinerend, dus niet fiatterend, orgaan voor overheid en kennisland. In dit verband zou ook een conceptuele verkenning van het in ontwikkeling zijnde idee van MTI's op zijn plaats zijn. Via een vergelijking met de drie door de Minister van OC&W aangegeven initiatieven voor grote stedenbeleid, pensioenvoorziening en internationaal recht zou tenslotte een pilot model voor een MTI Kust en Zee kunnen worden uitgewerkt. Tenslotte verdient in dit verband ook de betekenis van de Waddenacademie voor de trilaterale samenwerking de aandacht. Ik kan mij voorstellen dat buitenlandse experts in de activiteiten van de Waddenacademie worden betrokken.

Kennisontsluiting

Interwad zal mogelijk deel gaan uitmaken van het Regionaal College Waddengebied. De Waddenacademie zal gebruik kunnen maken van Interwad voor ontsluiting van kennis en gegevens en voor communicatie. Daartoe zal dan overleg noodzakelijk zijn met het RCW als direct betrokkene bij Interwad.

De vraag dient zich aan hoe de nu nog niet ontsloten onderzoeksresultaten, de Waddenzee betreffende, beschikbaar kunnen worden gemaakt en wat daarbij de rol is van de Waddenacademie.

Fondsenwerving

Het aspect van fondsenwerving zou verder belicht kunnen worden. Inzicht in andere, eventuele ook internationale, financieringsbronnen zal t.z.t. van belang zijn voor de beoordeling van de onafhankelijkheid van het onderzoek. Op het aspect marketing en onafhankelijkheid zou de uitwerkingsnotitie nader kunnen ingaan.

Vervolgstappen

Zoals ik in mijn brief van 19 augustus 2005 heb ik aangegeven ga ik uit van een jaarlijks ter beschikking komend bedrag uit het Waddenfonds van maximaal € 1 miljoen. Het rapport geeft mij geen redenen daar nu anders over te denken. Graag verneem ik hoe de minimaal benodigde cofinanciering (10%) zal worden ingevuld.

Zoals u bekend is de start van de Waddenacademie een aangelegenheid die afhankelijk is van de start van het Waddenfonds, die op zijn beurt afhankelijk is van de parlementaire vaststelling van de Wet Waddenfonds in combinatie met het definitief worden van de vergunning van gaswinning. Uitgaande van een spoedige toezending aan en besluitvorming door het Parlement van het wetsvoorstel Waddenfonds, zou de eerste tender dit najaar geopend kunnen worden.

Tot dat moment is voorfinanciering van het oprichtingsproces een kwestie van eigen risico. Hoewel ik uw verzoek van 10 februari jl. om opdracht te geven voor het kwartiermakerschap voor de Waddenacademie welwillend in overweging heb genomen, acht ik een opdrachtverlening (met voorfinanciering vanuit het Waddenfonds) mijnerzijds te kwetsbaar nu op dit moment noch de wet, noch de onderliggende ministeriële regeling zijn vastgesteld.

Met de daarbij reeds, samen met mijn collega Veerman, verschaft bijdrage voor de voorstudie van de heer Van Vierssen, acht ik het momenteel dan ook in de rede liggen dat u de kosten voor het kwartiermakerschap uit eigen middelen financiert.

Op basis van de goede aanzet van het rapport van de heer Van Vierssen en de uitwerking zoals ik mij die voorstel verwacht ik dat kwalificatie uit het Waddenfonds niet op al te grote problemen zou moeten stuiten.

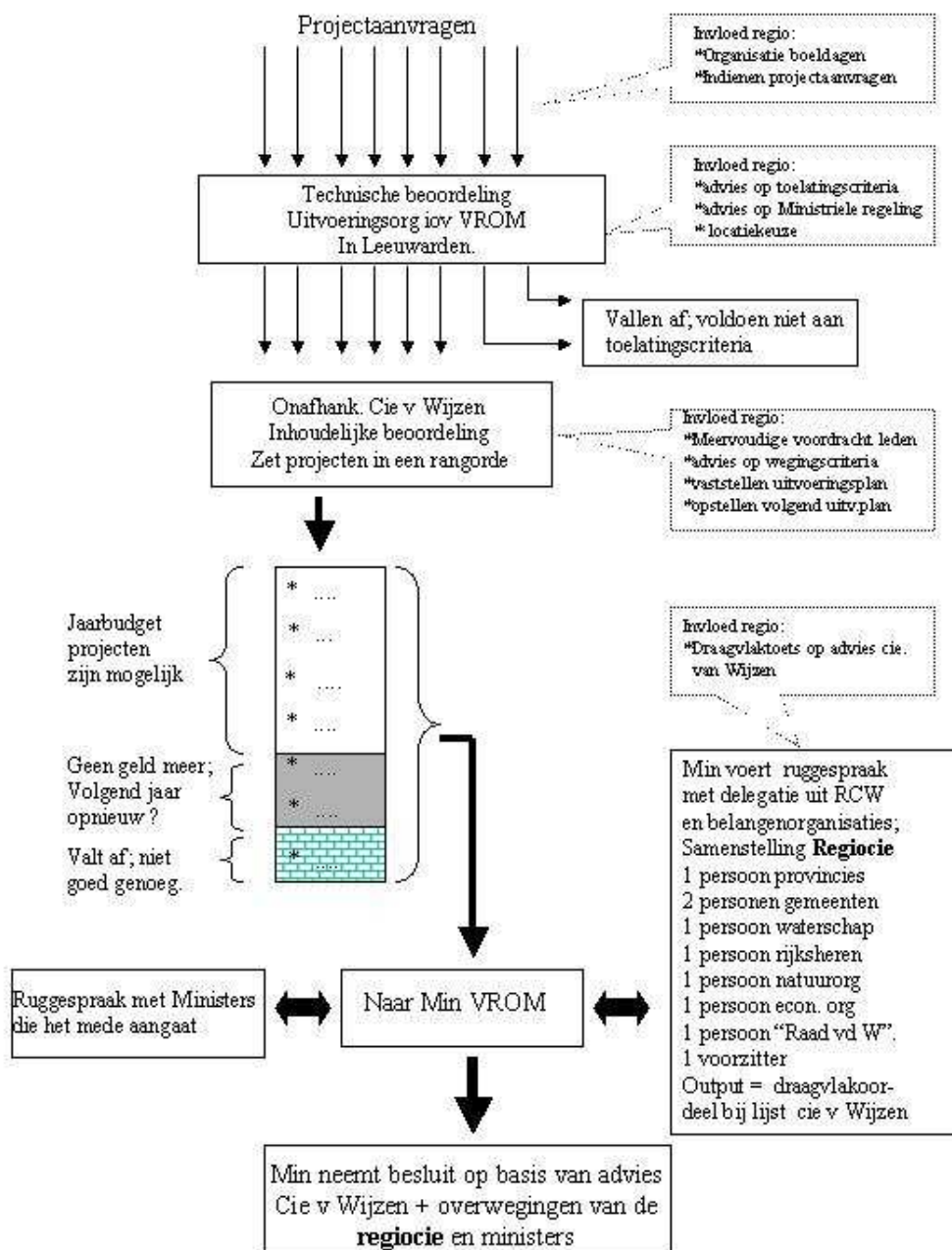
Ook ik heb belang bij totstandkoming kort na de zomer van een volledige en volwaardige financieringsaanvraag. Dit zowel in het belang van de toekomstige academie als van het toekomstige Waddenfonds.

De Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Sybilla M. Dekker', written over a horizontal line.

Sybilla M. Dekker

Bijlage 2: Schema beoordelingen Waddenfonds

Bijlage 3: Voorstel evaluatieprotocol Waddenacademie

CONCEPT- Evaluatie Activiteiten Waddenacademie

Als KNAW instituut wil de Waddenacademie aansluiten bij het Nederlandse evaluatiesysteem voor uit publieke middelen gefinancierde onderzoeksorganisaties.

Dit systeem is beschreven in het 'Standard Evaluation Protocol 2003-2009; For Public Research Organisations' (SEP). Volgens dit protocol vindt iedere zes jaar een externe evaluatie plaats en maken de onderzoekseenheden elke 3 jaar een zelfevaluatie-rapport. Om aan te sluiten bij de temporele segmentering van het Waddenfonds, wordt voorgesteld om dit tijdschema aan te passen: elke 5 jaar vindt een externe evaluatie van de Waddenacademie plaats, en elke 2,5 jaar wordt een zelfevaluatie-rapport opgesteld (is een midterm-evaluatie). Dit geeft de gelegenheid om de externe evaluatie te gebruiken voor de vervolg subsidie-aanvraag. De tussentijdse zelfevaluatie biedt handvaten om eventueel tussentijds bij te sturen. Daarnaast vindt t.b.v. het Waddenfonds ook een jaarlijkse rapportage plaats aan de voor het Waddenfonds verantwoordelijke minister middels jaarverslagen.

Vanwege haar specifieke taken en missie zal de externe evaluatie toegesneden moeten worden op de taken en de organisatie van de Waddenacademie.

De evaluatie is een instrument voor de kwaliteitszorg en heeft als doel:

- verbetering van de activiteiten van de Waddenacademie
- verantwoording afleggen aan maatschappij, politiek en bestuurders
- informatie verschaffen over activiteiten van de Waddenacademie
- De vernieuwing van de aanvraag uit het Waddenfonds op kwaliteit te legitimeren.

In de evaluatie komt niet alleen de past performance aan bod, maar wordt ook gekeken naar de strategische richting van de Waddenacademie en mogelijke weg daar naar toe. Belangrijk is om de beoordelingscommissie zodanig samen te stellen dat specifieke vragen m.b.t. de Waddenacademie over positionering, de toegevoegde waarde, efficiënt managen in termen van middelen, deadlines, samenwerking, focus, sturing aan bod kunnen komen.

Vanzelfsprekend gelden voor de Waddenacademie disciplineoverstijgende thema's.

Voor zowel de evaluatie van het instituut Waddenacademie als de activiteiten van de Waddenacademie gelden de in het SEP beschreven criteria:

- kwaliteit: worden het instituut Waddenacademie en de adviezen van de Waddenacademie op nationaal niveau als gezaghebbend gezien en worden de adviezen van de Waddenacademie gebruikt voor de agendering van zowel het fundamentele als beleidsmatig georiënteerde onderzoek?
- productiviteit: de output van de Waddenacademie bestaat niet uit wetenschappelijke artikelen en kan dus niet bibliometrisch worden beoordeeld, wel is na te gaan of de output overeenkomt met eerder afgesproken doelen (met o.a. belanghebbenden als vakdepartementen, NWO, MNP, etc).
- relevantie: dit is de sociaal economische impact van de activiteiten van de Waddenacademie; deze dient aan de doelen van het Waddenfonds te worden getoetst.
- levensvatbaarheid en haalbaarheid: hier wordt o.a. naar het management van de Waddenacademie gekeken, de toegevoegde waarde t.a.v. al bestaande structuren, samenwerking met andere organisaties en of de structuur van de Waddenacademie goed is afgestemd op de taken etc.

Deze criteria worden door de evaluatiecommissie beoordeeld op een 5 puntsschaal: excellent, heel goed, goed, voldoende, onvoldoende. Er wordt zoveel mogelijk aangesloten bij de richtlijnen die in het SEP staan beschreven.

De externe commissie wordt benoemd door de KNAW en bestaat uit drie tot zeven personen die op enigerlei wijze met de problematiek van de of een (buitenlandse) Waddenregio zijn verbonden. De commissieleden zijn vooraanstaande wetenschappers of hebben een vooraanstaande maatschappelijke of bestuursmatige positie in binnen- of buitenland. Vanzelfsprekend mogen de leden van de evaluatiecommissie geen zakelijke of persoonlijke relatie met (medewerkers van) het instituut hebben die aanleiding kan geven tot belangenverstrengeling. De evaluatiecommissie wordt ondersteund door een ambtelijk secretaris. De evaluatie loopt zoveel mogelijk volgens de 'Handleiding evaluatie KNAW-instituten 2006-2009'.

Ter voorbereiding op de site visit van de evaluatiecommissie schrijft de Waddenacademie een zelfevaluatie aan de hand van de richtlijnen in het SEP. De evaluatiecommissie bezoekt de Waddenacademie een dag. Het programma is vooraf afgesproken door de Waddenacademie, de evaluatiecommissie en de KNAW. Na afloop van de site visit werkt de commissie haar bevindingen uit in een evaluatierapport dat wordt aangeboden aan de KNAW. De KNAW vraagt vervolgens aan de leden van de Waddenacademie en de Maatschappelijke Advies Raad van de Waddenacademie een inhoudelijke reactie. Als de KNAW haar eigen beleidsstandpunt heeft bepaald, wordt het evaluatierapport openbaar gemaakt, en kan worden gebruikt voor de aanvraag van de vervolg subsidie.

In de midterm-evaluatie wordt aangegeven hoe de Waddenacademie zich heeft ontwikkeld in relatie met haar doel en missie (en eventueel n.a.v. de aanbevelingen van de voorafgaande externe evaluatie). Ook een analyse van de sterke en zwakke kanten van de Waddenacademie en van de kansen en bedreigingen maakt onderdeel uit van de zelfevaluatie. Verder dient in de zelfevaluatie aandacht te zijn voor een vooruitblik op nieuwe of het bijstellen van doelstellingen en ambities in relatie met de doelstellingen van het Waddenfonds.

Het midterm-evaluatie rapport wordt aangeboden aan de KNAW, die vervolgens een inhoudelijk advies vraagt aan de maatschappelijke adviesraad van de Waddenacademie.